

MADENCİLİK *Bülteni*

SAYI: 11 TMMOB MADEN MÜHENDİSLERİ ODASI YAYINI 1990

TTK ve MTA işyerlerinde 48 bin işçi grev'de...

**ZONGULDAK HAVZASININ İÇİNE
DÜŞÜRÜLDÜĞÜ DURUMUN
SORUMLUSU SİYASİ İKTİDARLARDIR...**

Madencilerin Grevi Üzerine...

Bültenimizin bu sayısına ilişkin hazırlıklar başladığında, ön plana çıkarılması tasarlanan konu **Körfez Krizi ve Savaş** idi. Başyazıda da doğal olarak bu konu işlenecekti.

Ancak, sektörümüzde gözlenen ve Türkiye düzeyinde yankılanan gelişmeler, yaşanan grevler, bizlerin bu olaylara konstantre olmamızı kaçınılmaz kıldı; Bültenimiz'in öncelik sırası değişti. Hemen belirtilmelidir ki, bu değişiklik savaş olasılıklarını görmezden gelmek ya da savaşı küçümsemek biçiminde anlaşılmalıdır. Bu başyazının yazıldığı 1990'ın son günlerinde, bizleri düşünsel anlamda en çok meşgul eden konunun ağırlık kazanmasıdır.

Bilindiği gibi, TTK ve MTA işyerlerinde Aralık başından beri işçiler grevdeler. TKİ işyerlerinde ise grev hakkının olmaması nedeniyle tavır başka türlü konulmakta ve yalnızca iş yavaşlatılmaktadır. Bunlardan özellikle Zonguldak Grevi üzerinde hem söylenecek çok şey hem de alınacak çok ders var. Bu yargımız bugün için de geçerlidir; gelecek için de. Şu günlerde Zonguldak'ta tarih yazılıyor

dersek yadırganmamalıdır.

Herşeyden önce şu bilinmektedir ki, Zonguldak Grevi'nde her açıdan başkalık, özgünlük ağır basıyor. İşte Zonguldak'taki grevi özgün kılan gerçekler:

Zonguldak, 140 yıllık tarihinde grevle ilk kez tanışıyor.

İlk kez, bir toplu sözleşme görüşmeleri hakkında bir Cumhurbaşkanı görüş bildiriyor ve işçilerin karşısında taraf olarak görünmekten çekinmiyor. Bunun sonucudur ki, ilk kez bir grevde işçiler Cumhurbaşkanı'na açıkça tavır alıyorlar. Ve Cumhurbaşkanı grevin sürdüğü ilin sınırlarından içeri giremiyor; önceden hazırlanmış program iptal edilmek zorunda kalmıyor.

İlk kez bir grevde işçiyle, memuruyla, esnafıyla, tüccarıyla, mühendisi, mimarı, avukatı, doktoru, öğretmeni, çoluğu ve çocuğuyla tüm bir kent taraf oluyor; grev ile birlikte koca bir kent ayağa kalkıyor; grev günlerinde kent sokaklarında insan seli oluşuyor. Ve grev, ücret artışından çok, bir onur mücadelesine dönüşüyor.

Ve ilk kez bir işçi grevi, siyasal iktidarı sarsıyor;

daha da sarsılması doğrultusunda muhalefet partilerini eyleme sürüklüyor. Tarihte, demokrasi mücadelesinde önemli dönemeçleri oluşturan maden işçileri, Türkiye'de de benzer rolü oynuyor.

Bu grev yalnızca Zonguldak işçisi açısından önemli değil. Toplu sözleşme görüşmelerini sürdüren diğer işçiler de doğrudan ilgilenecek bu grevle. Yapılacak sözleşme onlara da emsal oluşturacak.

Ve bu grev, Türkiye madenciliğini de doğrudan ilgilendiriyor. Madenciler de bu grevde doğrudan taraf.

Bu nedenledir ki, ilk kez bir grevde meslek odası, üniversite öğretim üyeleri özel sektör temsilcileri, kamu kuruluşlarının üst düzey yetkilileri açık tavır alıyor, mücadeleye müdahil olarak katılıyor. Hatta, giderek, toplumun tüm aktif kesimi Zonguldak işçisine destek veriyor.

Zonguldak grevinde iktidar iki istisna dışında yalnız kalıyor. İstisnalardan birincisi, Resmî Gazete'den farkı olmayan, deyim yerindeyse "güneşi balçıkla sıvamaya çalışan" TRT. İkincisi ise, yıllar yılı kaim gümrük duvarlarının ardına sığınıp,

yurtdışını katlayan fiyatlarla iç piyasaya mal sattarken yurtseverliği nedense aklına gelmeyen; Zonguldak grevi öncesi ve sonrasında birden yurtseverlik damarı kabarak Zonguldak Havza'sı üzerine hariçten gazelle okuyan ve birdenbire Zonguldak insanına şefkat beslemeye başlayan çok bilmiş somon balıkçısı Bay Alaton.

Zonguldak'taki gelişmeler basit bir uyumsuzluk olarak görülemez. Ve bunun ardından yatan asıl nedenleri bizler biliyoruz.

Bu konuda, daha önceki bültenlerimizde uzun uzadıya yazdığımızdan dolayı bu sütunlarda uzun söze gerek yok. Ancak şu kadarcığı da söylemeden geçemeyeceğiz:

Zonguldak bu duruma bir gün içinde gelmemiştir.

Bu, yıllardır uygulanan ve bizlerin sayısız kez dile getirdiği ucube politikaların sonucudur.

Bu, madencilik yatırımlarını kısan, Zonguldak'ı ilkel teknoloji ile başbaşa bırakan bilinçli tercihlerin eseridir.

Bu, KİT'leri oy deposu, arpalık ve siyasî kadrolaşma aracı olarak gören zihniyetin ulaştığı çıkmaz yoldur.

Bu, ulusal kaynakların değerini bilmeyen ya da bilmezden gelen ulume-

nanm (!) saplandığı bataktır.

Bu, kömür ithalatı ile sigara ithalatını eşdeğer tutan ve bununla övünmeyi marifet sanan işbitiricilerin iflasıdır.

Bu, sermayenin yoğunlaşması uğruna her türlü pervasızlığı yal edinmelerin düştüğü aymazlıktır.

Bu, süngü zoruyla takviyeli beyin yıkama ameliyesiyle sonsuza değin ayakta kalacaklarına inananların hüsranıdır.

Evet Zonguldak'ta şu günlerde tarih yazılıyor.

Zonguldak'ta ocaklar kapatılamaz... Kapatılmayacaktır.. Başlangıçta bu gerçeği ters çevirip, tehdit olarak kullanmak isteyenler bile bugün bunu telaffuz edebilmektedir.

Umarız samimîdirler.

Zonguldak greviden, Türkiye'deki işçi sınıfının kazançlı çıkacağı kesin. Ancak, bu grevden darbe yiyecek olan yalnızca "siyasal iktidar" değil. Ne yazık ki grevde geçen her günde ocaklar da önemli ölçüde tahribata uğramış olacak. Onca ulusal varlık ziyan olacak ve bunun sorumlusu da işçisiyle ve mühendisiyle çalışanlar değildir.

Dileğidimiz odur ki, daha fazla uzamasın; çalışanların insanca yaşama hakları üzerine yapılan pazarlıklara bir an önce son verilsin; elden çıkmak-

ta olan ve giderek daha büyük risklere maruz kalabilecek olan ocaklara sahiplenilsin ve Zonguldak Havzamız'a yeterli kaynak aktarılsın ve koskoca bir kent bir an önce huzura kavuşsun.

Ve bu günleri bir daha yaşamamak için, kendimöğal kaynaklarımızdan yararlanma bilincine varılsın, bunun koşulları oluşturulsun, kendi koşullarımıza uygun teknolojilerin geliştirilmesinin önündeki engeller kaldırılınsın; üretici güçlerin gelişmesine zincir vurulmasın; çalışanlar alınacak kararlar ile uygulanacak politikalarda söz ve karar sahibi olsun.

Bu konuda son olarak bir hususu özellikle vurgulamak istiyoruz:

Zonguldak "Grevi ve özellikle ocakların kapatılması - çok afedersiniz - zırvaraları karşısında kamuoyunu bilgilendirme, bilinçlendirme uğraşısında maden mühendisleri geleneksel duyarlılığını göstermiştir.

Bu konuda çaba harcayan, çeşitli eylem biçimlerini yaşama geçiren, yürüyen, gazetelerde, dergilerde yazan, çizen ve destek veren meslektaşlarımıza açık teşekkürlerimizi sunarız.

Saygılarımızla.

YÖNETİM KURULU

ZONGULDAK HAVZASININ İÇİNE DÜŞÜRÜLDÜĞÜ DURUMUN SORUMLUSU SİYASİ İKTİDARLARDIR

ZONGULDAK HAVZASI KAPATILAMAZ...

Odamız Başkanı M.Fikret ÖZBİLGİN Zonguldak ve MTA işçilerinin grevi ile ilgili olarak 30 Kasım 1990 günü kamuoyuna yaptığı açıklamada "Maden Mühendisleri Zonguldak Havzasında ve MTA işyerlerinde çalışan işçilerin yasal grev haklarını kullanma doğrultusunda karar almakta yerden göğe kadar haklı oldukları inancındadır ve maden işçilerinin emeklerinin karşılığı verilmelidir. Özellikle Zonguldak havzasının içine düşürüldüğü durumun asıl sorumlusu ise işçisiyle mühendisiyle çalışanlar değil, onları karar organlarından sürekli uzak tutarak onlar adına karar alan siyasi iktidarlardır" dedi.

Açıklama metni aşağıdaki gibidir.

Bütün dünyanın lanetlediği ırkçı Güney Afrika'nın kömür ocaklarında köle gibi çalışan siyah işçilerin aylıkları 305 dolar, Almanya'da 4800 dolar iken, Zonguldak'ta en az sekiz saat boyunca kazma sallayan bir işçinin eline geçen aylık 200 dolar bile değildir. Bu durum 67 yıl önce Cumhuriyeti kurarak mazlumlara yol gösteren bir ulus için utanç kaynağıdır. Geline nokta her neresi olursa olsun, hiçbir bahane gösterilmeksizin maden işçisinin hakkı verilmelidir.

"Zararına çalışma"nm gerekçesi ölümle koyun koyuna yaşayanların ücret artışları değildir. "Zararına çalışma"nın sorumlusu gelmiş geçmiş tüm iktidarlardır. Çünkü; 25 yıldan bu yana Zonguldak Havzasına hiçbir yatırım yapılmamış, özellikle de son on yıl içinde uygulanan yanlış ekonomi-politikalar doğrultu-

sunda KİT'ler gözden çıkarılmış, işlevsiz hale sokulmuş, kâr açısından cazip olanları satışa çıkarılmış ve TTK gibi, MTA gibi diğerleri de kendi kaderlerine terkedilmiştir. Ancak önemli bir noktaya değinmeden geçemeyeceğiz.

Koklaşabilir taşkömürünün dünya piyasalarında 100-110 dolar/ton fiyatla satıldığı 1965-1980 dönemi boyunca Zonguldak'ta çıkarılan koklaşabilir taşkömürü yurt içinde 20-25 dolar/ton fiyatla satılmıştır. Dolayısıyla, aynı dönemde Zonguldak Havzasında çıkarılan 40 milyon ton koklaşabilir taşkömürü en az 3 Milyar dolarlık (8,5 trilyon TL) bir zararla kül ve cürufa dönüşmüş; dumanı havaya savrulmuştur.

Anılan kararların altında ise iktidarların imzaları var* dır. Şimdi durmaksızın ücretler sözkonusu olduğu zaman işçilerin, maden mühendislerinin ve çalışanların önüne getirilen, basma kakılan "zarar"

vb. bahanelerin temel kaynağı bu tür kararlar ve özellikle son on yıl içinde uygulanan ekonomi politikalar ve günümüze değin çığ gibi büyüyen onlarca yılın ihmal ve birikimidir.

Sadece Bakanlar Kurulu'nun "taktir ve tayin" ettiği zararın satış fiyatlarının doğurduğu "zarar" birikimi bile Zonguldak Havzası'nın idame ve ihyası için yeterlidir.

Nedenleri sürekli olarak kamuoyundan saklanmaya çalışılan "zarar" bahanelerini daha fazla dinlemek istemiyoruz. Maden mühendisleri; Zonguldak'ta, MTA da ve ülkenin tüm diğer maden işyerlerinde, maden ocaklarında çalışan, maden işçilerinin demokratik ve yasal grev haklarını kullanma doğrultusunda karar almakta yerden göğe kadar haklı oldukları inancındadır ve maden işçilerinin emeklerinin karşılığı verilmelidir.

Zonguldak Havzası kömürü ile insanı ile bütündür. Zonguldak Havzası işçisiyle, mühendisiyle, memuruyla, esnafıyla çoluğuyla çocuğuyla insanların var oluş nedenidir ve ekmek teknesidir. Ekmek teknesimizin kapatılmasına göz yumulamaz.

Zonguldak Havzamız'ın bu hale gelmesinin asıl sorumlusu ise işçisiyle mühendisiyle çalışanlar değil, onları karar organlarından uzak tutarak onlar adına karar alan siyasi iktidarlardır.

ZARAR BAHANELERİYLE İŞÇİLERİN İNSANCA YAŞAMA HAKLARINA OLUMSUZ YAKLAŞANLARIN DOĞURDUĞU GREV ORTAMI ZONGULDAK HAVZASINI BİR ENKAZ HALİNE DÖNÜŞTÜRMEKTEDİR. SORUMLUSU HAVZA ÇALIŞANLARI OLMAYACAKTIR.

Odamız Başkanı M.Fikret ÖZBİLGİN Zonguldak'ta 12 Aralık 1990 günü yaptığı basın açıklamasında Zonguldak Havzası ile ilgili olarak "işçilerin insanca yaşama haklarına olumsuz yaklaşanların doğurduğu grev ortamı ikinci kritik haftasında tehlike sinyalleri vermeye başlamıştır. Grevle geçecek bir ayın sonunda ise, Zonguldak Havzası millî bir enkaz haline dönüşme sürecine girecektir. Oysa ki maden ocakları, ne çikolata ne de klima cihazları üreten fabrikalar gibi birkaç aylık kapanışların ardından, şalterleri kaldırarak birkaç günde yeniden açılacak türden işyerleri değildir. Ortaya çıkacak enkazın hesabını devlet kuruluşları zarar ediyor diyenler verebilecek mi?" dedi.

Açıklama metni aşağıdaki gibidir.

Zonguldak Havzası'ndaki kuyu, bür, lağım, desandre, başyukarı, tabanyolu, baca, nefeslik, vs. gibi yeraltı açıklıklarının uç uca toplam uzunluğu 450 km'dir ve bunların tamamı halen açık durumdadır. ANCAK, işçilerin insanca yaşama isteklerine yaklaşım göstermeyenlerin bu tutumu, bu toplamın kömür içerisinde açılan ve her yıl hareketlenerek başka bir yerde açılması gereken 80-100 km'lik bir kesimini kapanma tehlikesi karşısında bırakacaktır. Özellikle, grev başlangıcı itibarıyla, 8500-9000 m uzunluğunda olan uzunayakların yansından çoğu, tavan basınçlarının kontrol altına alınabilmesi için, hergün ortalama 1-1,2 m. cephe halinde ilerletilmek zorundadır. Derin yeraltı kömür madenciliğinde, uzunayakların ilerletilmeksizin bekletilmeye hiç tahammülü yoktur; özellikle Zonguldak Havzası'nın koşullarında işletilen derin ocaklarda ise hiç mi hiç yoktur.

Ayrıca, kritik dönemin bitiminde, kendiliğinden tutuşmaya müsait damarlarda açık alevli yangınların çıkması ve belirli kesimlerdeki kaçınılmaz göçüklerin yol açacağı tikanlıkların hava dolaşım şebekelerinin bağlantılarını kesmesi sonucunda, beklenmeyen grizu infilakları olabilecek ve aynı göçükler yüzün-

den, tulumbarın bulunduğu şlam havuzlarına akıtılmayan sular da ocaklar basacaktır.

Şu anda, emniyet ekipleri, yangın başlangıcındaki bazı panoların hava giriş ve çıkış barajlarını kapatıyorlar; ama, zaman içinde bu barajların hasar görme ihtimali de vardır.

Yeraltı maden ocakları ve özellikle de Zonguldak Havzası'nın koşullarında işletilen maden ocakları, çikolata ya da klima cihazları üreten fabrikalara hiç benzemeyen işyerleridir ve birkaç aylık kapanışların hemen ertesinde bir telefon emriyle şalterleri kaldırarak birkaç gün içinde yeniden açılabilmeleri de imkansızdır.

Grev başlangıcı itibarıyla, Havzası'mız'da faal durumda bulunan 80 uzunayak içindeki 55 zincirli konveyör takımı ile bu uzunayakların bulunduğu panolardaki binlerce metrelik su ve basınçlı hava boruları, kablolar, yolvericiler, devrekesiciler, trafolar vs. gibi elektromekanik makina-donatım, cihaz ve malzeme ile tüm yeraltı tesisleri hürdaya dönme ve giderek tamamen elden çıkma tehlikesi ile karşı karşıya bulunmaktadır.

Geçen bir haftaya üç-dört hafta daha eklenirse, yeraltında oluşacak bir tür millî enkazın kaldırılmasına işçinin oryantasyonu ve disiplininin yeniden tesisi için geçecek ölü zamandan doğacak işgücü kayıpları ile elden çıkacak tesis, makina-donatım,

malzeme ve 250.000 ton/ay'lık satılabilir üretim kaybının bileşkesi olan zararın hesabını, "zarar" bahanelerini dillerinden düşürmeyenler, Devlet Kuruluşları zarar ediyor diyenler verebilecek mi? Bu millî enkazın sorumlusu "bıçak kemiğe dayanana kadar sabreden" maden işçileri ile maden mühendisleri ve diğer TTK çalışanları olmayacaktır.

Kaldı ki "zarar"ın giderilmesi için çözüm alternatifleri de vardır. Komaya sokulan Zonguldak Havzası'nın dirilip ayağa kalkabilmesi için maden mühendisleri sorunun çözümü yolunda üzerlerine düşeni yapmaya hazırdır. Yeterki Havza'nın sorunlarının çözümünü bulacak Havza çalışanları, alınacak kararlarda söz sahibi olsun, karar organlarından uzak tutulmasın. Yeterki "sadece ansiklopedik bilgiye dayanarak" Havza için ciddi ciddi açık işletme alternatifleri ileri sürebilecek kadar madencilikten bihaber olanlar, tüm ülkenin gözü kulağı olan TRT ekranlarından çekilsin ve gerçek uzmanların sesine kulak verilsin. Yeter ki madencilik biliminin önüne bireysel ve grupsal çıkar hesapları konulmasın. Yeter ki balık üretimi için Karadeniz'in kıyılarında bula bula Zonguldak derelerini bulanlara "Batum'un dibine kadar yolunuz var" densin.

Bu nedenlerle, Zonguldak Havzası'nın bir enkaz haline dönüşmesi için, Havza'nın bugünkü durumunun ve zararın sorumlusu olmayan maden işçilerinin zarar bahaneleriyle insanca yaşama hakları üzerine yapılan pazarlıklara bir an önce son verilmelidir. Maden işçileri insanca yaşama haklarına kavuşmalıdırlar.

Zonguldak Havzası'nda bilimin, çağdaş teknolojinin ve çağdaş yönetim anlayışlarının gerekleri bir an önce yerine getirilmelidir. Ve bunun ilk adımı mühendislikle, işçisiyle, memuruyla tüm çalışanların insanca yaşama haklarına kavuşturulması olacaktır.

BIRLIK HABERLERİ

ZONGULDAK VE MTA GREVLERİ İLE İLGİLİ OLARAK MESLEK KURULUŞLARINDAN ORTAK AÇIKLAMA: GREV SOSYAL DEVLET İLKELERİNE UYGUN İNSANCA YAŞAMA HAKKINI ESAS ALACAK BİÇİMDE İVEDİLİKLE ÇÖZÜLMELİDİR.

Kamu Kurumu niteliğindeki Türkiye Barolar Birliği, Türkiye Mühendis ve Mimar Odaları Birliği, Türk Tabipleri Birliği, Türk Eczacılar Birliği, Türk Veteriner Hekimleri Birliği, Türk Diş Hekimleri Birliği yetkili organları "Zonguldak Grevi" konusunda 14.12.1990 günü yaptıkları ortak basın açıklaması ile görüşlerini kamu oyumuza duyurdular.

İnsan Hakları Günü'nün 42. yıldönümünün tüm uygar Dünya'da kutlandığı, AGİK/90 Zirvesiyle **İnsan Hakları, Demokrasi, Barış** adına çok olumlu adımların atıldığı günlerden geçiyoruz.

Ülkemize dönüp baktığımızda, **İnsan Hakları** bakımından çağdaş ülkelere göre gerilerde kaldığımızı görmenin üzüntüsünü duyuyoruz.

Ülkemizde hala en temel insan hak ve özgürlüklerinin kullanılabilmelerinin önündeki haksız, adaletsiz kısıtlamalar, anayasal ve yasal engeller, Uluslararası Çalışma Teşkilatı (İLO)'nm ilkeleri çiğnenerek, sürdürülmektedir.

Sendikalaşmayı özellikle kamu çalışanlarına çok gören grevli, toplu sözleşmeli Sendikalaşma hakkını kısıtlayan, sendikalar, meslek kuruluşları ve siyasi partiler arasındaki ilişkileri yasaklayan, 12 Eylül kalıntısı anti demokratik hükümler ne yazıkki hala yürürlükte tutulmaktadır.

Kamu İşverenleri Sendikası, Devlet gücünü ve otoritesini, Hükümeti'de arkasına alarak,

Kamu kesimindeki toplu sözleşme ve serbest pazarlık görüşmelerini tek taraflı, dayatmacı, emredici çözümlere veya çözümsüzlüklere götürmektedir. Bunun en çarpıcı örneği Zonguldak'ta yaşanmaktadır.

Bilindiği gibi, 30 Kasım'dan buyana, Zonguldak Havzası'nda ve MTA işyerlerinde çalışan 48 bin işçi, insanca yaşamak, çalışmak, emeğinin, almterinin karşılığını, haklarını almak için Grev'deler.

*...30Kasım 'dan buyana,
Zonguldak Havzası'nda ve MTA işyerlerinde
çalışan 48 bin işçi, insanca yaşamak, çalışmak,
emeğinin, almterinin karşılığını,
haklarını almak için Grev'deler.*

masası açısından olduğu kadar, tüm ülkeyi etkileyecek sonuçları açısından da büyük önem ve duyarlılıkla eğilinmesi gereken nitelikler taşımaktadır.

Zonguldak Grevini sadece ilgili sendika üyesi işçileri değil, mühendisi, memuru, esnafı ve serbest meslek sahipleriyle Zonguldak İli, tüm bölge halkı yaşıyor, eğer çıkmaza girerse Tüm Türkiye de yaşayacak görünüyor.

Grevin 'Havza zarar ediyor' gerekçesiyle çıkmaza sürüklenmesinden, zararın faturasını ölümle yüzyüze koşullarda yeraltında çalışan maden işçilerine çıkarma niyet ve girişimlerinden, ocakların kapatılması tehdidinden özenle kaçınılmalıdır.

Havza'nın zarar ediyor olmasının temelinde, mühendisi, işçisiyle maden çalışanları değil, teknolojik yenileşme ve dönüşümleri havzada yılların ihmaliyle sağlamayan, TTK'nu politik istihdam kurumuna çevirerek rrialliv

BİRLİK HABERLERİ

Kamu işverenleri Sendikası, Devlet gücünü ve otoritesini, Hükümeti'de arkasına alarak, Kamu kesimindeki toplu sözleşme ve serbest pazarlık görüşmelerini tek taraflı, dayatmacı, emredici çözümlere veya çözümsüzlüklere götürmektedir. Bunun en çarpıcı örneği Zonguldak'ta yaşanmaktadır.

artırıcı unsurları gidermek yerine körükleyen, akıla, kalıcı bir yönetim ve işletme politikası oluşturamayan anlayışlardır ve bu anlayışları havzada egemen kılanlardır.

Grev, Anayasanın 2. maddesinde nitelikleri sayılan sosyal devlet ilkelerine uygun, insanca yaşama hakkına saygıyı esas alan, Zonguldak'ta sosyal adaleti ve toplumsal dengeyi sağlayacak biçimde ivedi olarak çözümlenmelidir.

Çünkü, Zonguldak Havzası gibi derin ocakların uzunca süre kapalı kalmaya hiç tahammülleri yoktur. Eğer grev çıkmaza sokulursa, ocaklar çok tehlikeli ve çözümü olası olmayan teknik sorunlar üretecek, ocakların yeniden işletmeye alınmaları olanaksız hale gelecektir.

Bu durum, demir-çelik üretiminin belini kıracak, taşkömürü ithalini getirerek, demir-çelik sanayiini tamamiyle dışa bağımlı hale sokacaktır.

Bu nedenlerle Birliklerimiz, tüm yetkili ve sorumluları, emeğe ve almterine gerçek değer verilmesine, insanca yaşama hakkına saygı gösterilmesi için ivedi olarak gerekli önlemleri almaya ve grev karşısında duyarlı ve çözümcü olmaya çağırılmaktadır.

Türkiye Barolar Birliği Başkanı - Av. Önder Sav
Türkiye Mühendis ve Mimar Odaları Birliği Başkanı - Teoman Alptürk
Türk Tabipleri Birliği Başkanı - Selim Ölçer
Türk Eczacılar Birliği Başkanı - Mekin Tanker
Türk Veteriner Hekimleri Birliği Başkanı Yücel Akıncı
Türk Diş Hekimleri Birliği Başkanı Yılmaz Bilgin

TMMOB'den Maliye Bakanına Ziyaret

TMMOB Yürütme Kurulu Maliye Bakanı Adnan KAHVECI'yi ziyaret etti.

Ziyarete, kamu kesiminde çalışan Mühendis-Mimarların ekonomik sorunlarının çözümüne ilişkin TMMOB'nin somut talep ve önerileri dile getirilerek, hazırlanan rapor Sn. KAHVECI'ye verildi.

Özellikle 1991'in Ocak ayında yürürlüğe girecek olan 418 sayılı KHK'nin uygulanması konusunda aşağıda açıklanan TMMOB önerilerinin, mutlak surette dikkate alınması gereği ısrarlı vurgulandı.

Maliye Bakanı KAHVECI'nin ilgisine sunulan öneriler şöyle sıralanabilir.

- Kamu kesiminde tek statüde görev yapan teknik personele "Sözleşmeli Personel" statüsü de getirilerek yeknasaklık bozulmuştur. Bu yapay ayırma son verilmelidir.

- Teknik hizmetler sınıfına verilmekte olan "ek gösterge" rakamı artırılmalıdır.

- Üst yönetime atanan teknik personelin özel hizmet tazminatındaki düşüş önlenmelidir.

- Özel hizmet tazminatını artıran yabancı dil faktörü, tüm kurum ve kuruluşlarda çalışan teknik personele tanınmalıdır. Bu durumdan yararlanacak olan personel sayısındaki sınırlamalarda kaldırılmalıdır.

- Sağlık hizmetlerinde çalışan tabip ve veteriner hekimlerde olduğu gibi; doktorası olan ihtisas yapmış ve Kamu Yönetimi Uzmanı olmuş teknik personelin özel hizmet tazminatı yüzdesi artırılmalıdır.

- Harcırah günün koşullarına göre yeniden düzenlenmeli seyyar görev tazminatındaki aksaklık giderilmelidir.

- Geçici görevde verilen harcırahlar görevin bitimine kadar, tam olarak ödenmelidir.

- En üst gösterge rakamından ücret alsa da, günün ekonomik koşullarına ayak uyduramayan personele uygulanacak olan gelir vergisi oranı, en alt düzeyde sabit tutulmalıdır.

- Çalışan teknik personel ile emekli arasındaki korkutucu ve caydıcı fark asgariye indirilmelidir.

- Kararnamelerin teknik hizmetler bölümünde sayılan mühendislik dalları kaldırılmalı yerine "Tüm Mühendislik Dalları" ifadesi kullanılmalıdır.

- Keşif uygulama ve kesin hesapların l'inci sıradaki hizmetler için olabileceği düşüncesinden vazgeçilmeli, 2'nci sıradaki hizmetler de kapsama alınmalıdır.

- Arazi hizmeti 2'inci sırada yorumlanmamalı, taşıdığı risk ve güçlükler dikkate alınarak bir üst sraya alınmalıdır.

ZONGULDAK KAPATILAMAZ...

Tuğrul ERKİN
Maden Y. Mühendisi
 Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı Eski
 Müsteşar Yardımcısı
 Maden Mühendisleri Odası
 Eski Başkanı
 ALARKO Holding Y.Kurulu Üyesi
 ve Topluluk Başkan Yardımcısı

Zonguldak kapatılmaz, bilanço-
 su zarar gösteren işletmelerde ilk ak-
 la gelen çözüm o işletmeyi kapatmak
 olmamalıdır. Özellikle KİT'lerin kâr-
 lılığı hükümetlerin bu işletmelere
 esas işlevleri dışında yükledikleri gö-
 revlerden etkilenmektedir. Kitler için
 çizilen hedefler değiştirildiğinde kâ-
 ra geçebildiklerinin en iyi örneği De-
 miryolları ve THY'dir. Kaldı ki Zon-
 guldak Taşkömürü Kurumu da 1983,
 1984 ve 1985 yıllarında bilançonun
 kârla kapatmıştır.

Özellikle madencilik sektöründe
 ve bir bölgenin tüm ekonomisini etki-
 leyen bir işletme için karlılık analizi-
 ni salt bilançoya bakarak yapmak im-
 kansızdır. Bu gibi işletmeler o yöre-
 nin tüm ekonomik ve sosyal hayatına
 nüfuz ederler. Çok geniş bir kitlenin
 dolaylı da olsa geçimi bu işletmelere
 bağlıdır. Nitekim hükümet Irak
 boru hattının kapatılmasından doğan
 kayıpları da bu mantıkla hesapla-
 maktadır.

1965 yılında Fransız Kömür Ku-
 rumu'nun Prof.M.Allan'a yaptırdığı
 ,etüd aynen Zonguldak için bugün
 önerilen çözümü getirmişti. Kapat-
 mak ve arıcılık, çiçekçilik yapmak.
 Daha sonra bu yörenin ve ülkenin iktisadi hayatını ele alan kapsamlı bir analiz bu işletmelerin kapatılmasının yanlış olacağını göstermiştir. Geçen günlerde bu görüşü doğrulamıştır.

Aynı şekilde ülkemiz de bir dö-
 nem devamlı, zarar eden, Kütahya
 azot ve suni gübre fabrikalarının ka-
 patılmaları kararlaştırılmıştı. Ancak
 Prof. MAysan ve Prof.Z.Hatipoğ-
 lu'nun yaptıkları kapsamlı bir çalış-
 ma kararın yanlışlığını gösterdi, izle-
 nen yanlış politikalar değiştirildi ve
 işletme kâra geçti.

Diğer önemli bir husus, kömür
 madenleri gibi stratejik kaynakların
 hızla değişen dünya siyasal ve ekono-
 mik koşullarına bağlı olarak önemle-
 rinin de değişir olmasıdır. Nitekim
 petrol fiyatlarının son körfez krizin-
 den sonra bir kaç gün içinde iki misli
 arttığı ortadadır. Yeni fiyatların pek
 çok enerji kaynağının fizibilitesini
 değiştirdiği kesindir.

Dünya Taşkömürü fiyatlarının bu-
 günkü düşük seviyesi de 1970 petrol
 krizi nedeniyle kömür madenlerine
 çok büyük yatırımlar yapılmasından
 kaynaklanmıştır. Bu yatırım sonucu
 yaratılan dev kapasiteler bugünkü
 bolluğun ve rekabetin nedenidir. Tür-
 kiye ise aynı dönemde taşkömürüne
 hiç bir ciddi yatırım yapmamış, linyit
 madencilğine yönelmiştir.

Enerji sektöründeki belirsizlikler-
 rin ve hızlı değişimlerin sonucu ola-
 rak son 20 yıl içinde enerji planlama-
 sında Hidrolik/Termik ve Nükleer
 kaynaklar arasındaki denge devamlı
 değişmektedir. Çernobil olayı bile bu
 dengeleri kökünden sarsmıştır. Yerli
 kaynakların her zaman en güvenilir
 kaynaklar olduğu gerçeği kabul edil-
 meli ve günlük akımlara kapılıp bu
 kaynakların yokedilmelerine karşı çı-
 kılmalıdır. Kapatılan ocak ölü, bir
 daha kolaylıkla canlandırılmaz.

Bugüne kadar yapılan jeolojik
 araştırmalar, Zonguldak dışında Tür-
 kiye'nin hiç bir bölgesinde bir başka
 taşkömürü havzası tesbit etmemiştir.
 Taşkömürü, demir-çelik endüstrisinin
 vazgeçilmez bir hammaddesidir ve ül-
 kemizde yalnız Zonguldak'da bulun-
 maktadır. Konunun stratejik yanı da
 buradadır. "Bunu da kapatıp bir baş-
 kasını açalım" veya "Taşkömürü yeri-
 ne bir başka ürün ikame edelim" de-
 mek mümkün değildir. Tek denecek
 şey "Dışardan getirelim" olabilmekte-
 dir. Nitekim, yapılan da budur.

Bugünkü gerçek şudur. Taşkömü-
 rü havzamız hastadır. Yılların getirdi-
 ği politika ve ihmaller bu durumu ya-
 ratmıştır. Ama her ağır hasta gibi Zon-
 guldak'ın da yaşamaya hakkı vardır.

Bugüne kadar, çeşitli etkilerle konunun açıkça tartışılır olmaması sorunların birikmesine neden olmuştur. Yalnız toplu sözleşme dönemleri ile maden kazalarında Zonguldak hatıra gelmiş ve hiç bir köklü çözüme gidilmeden konu tekrar gündemden çıkmıştır. İşçi sendikaları da maalesef en güçlü oldukları dönemlerde bile güçlerini yalnız daha fazla para ve siyasal güç sağlamak için kullanmışlardır.

Bugün konunun bütün antitezle-
 riyle ortaya konulmasını ve açıkça tar-
 tışılır hale gelmesini memnuniyetle
 karşılıyorum.

Bu genel görüşlerden sonra konu-
 ya biraz da teknik yönleriyle eğilelim:
 Zonguldak havzasında halen 438
 milyon ton üretilebilir taşkömürü re-
 zervi vardır. Yani bugünkü toplam tü-

ketimimizi (yaklaşık 6 milyon ton) 35
 yıl daha bu havzadan sağlamak müm-
 kündür.

Taşkömürü ülkemizde yalnız
 Zonguldak'da bulunmaktadır. Anta-
 lya ve Diyarbakır'daki yataklar önem-
 sizdir.

Zonguldak taşkömürü havzasında
 toplam 34 bin işçi çalışmaktadır. Bu
 sayı bölge çalışabilir nüfusunun
 %40'ını oluşturmaktadır.

Zonguldak, altyapı yönünden geri
 kalmış bir yöredir. Coğrafi konumu
 ve bağlantıları, bu niteliği oluşturu-
 maktadır. Yeni sanayilere geçmek ko-
 lay ve fizibil değildir. Nitekim yapı-
 lan pek çok araştırma sonucunda hav-
 zada fizibil bir yatırım alanı henüz bu-
 lunamamıştır.

34 bin kişiye iş yeri sağlamak mil-
 yonlarca dolar yatırım gerektirir, ayn-
 ca bu yatırımların da kârlı olacağı ve
 yeni zararlar oluşturmayaacağı söy-
 lenemez. Özel sektör ve kamunun pek-
 çok yatırım da önceden hesaplandığı
 gibi kârlı çıkmamaktadır. Kurtanlma-
 yı bekleyen veya kurtanları pek çok
 tesis hatırdadır.

Havzadaki üretim teknolojisi ve
 araçları, 1950'li yıllardan beri hiç de-
 ğişmemiştir. Tünel kazma, kuyu aç-
 ma gibi üretimle doğrudan bağlantılı
 hizmetler hala asnn başındaki düzey-
 dedir.

Toplam 34 bin işçinin yalnız
 3400'ü kömür kazma hizmetinde çalış-
 maktadır. 14.000 işçi ise yer üstün-
 deki hizmetlerdedir. Bu son derece
 ters dağılım politik ve yanlış kararlar-
 dan oluşmuştur. Sendikalar da bu
 yanlışlığı körüklemiştir. Prim ve maaş
 düzeyleri yer altında çalışan ve kaz-
 macıyı teşvik eden nitelikte değildir.
 Nitekim şu anda müzakere edilen toplu sözleşmede de yer altı ve yer üstü işçiliklerindeki fark yalnız %15 mertebesinde dirler.

Tecrübeli teknik personeli havza-
 da istihdam edecek ödeme ve çalışma
 şartları mevcut değildir. Toplam 310
 maden mühendisinin %55'i, en çok 5
 yıl tecrübeli gençlerdir ve askerlik gö-
 revinin öncesini Zonguldak'ta geçir-
 maktedirler.

Havzada planlanan yatırımlar ya-
 pılmamıştır ve yapılamamaktadır.

Kömür işletmeleri 1983,84 ve 85
 yılları kârlı kapatmıştır. 1986'dan
 itibaren bugünkü değerlerle - 1986'da
 362 milyar, 1987'de 408 milyar,
 1988'de 555 milyar ve 1989'da da 345
 milyar TL. zarar etmiştir. 1990 yıla-

ZONGULDAK OCAKLARINI KAPATALIM MI? YAŞATALIMMI?

Kadri YERSEL
Maden Mühendisi

Büyük holdinglerimizden AL-ARKO'nun yönetim kurulu başkanı Sayın İshak Alaton:

"Zonguldak'ta üretilen kömür pahalıdır. Gereksinimin tümünü, ucuz olan ithal kömürle karşılayalım. Fiyat farkından oluşacak kazançla da, başta balıkçılık olmak üzere işyerleri kurup işçimizi oralara çekeriz."

doğrultusunda, bir kaç kez kamuoyuna açıklama yaptı. Açılan tartışmada aralarındaki kendi yardımcısı Sayın Tuğrul Erkin de bulunan mühendisler, maden fakültesi profesörleri, madenciler, meslek odası sendika ve işçiler de bu düşünceye karşı çıktılar. Bu karşı görüşleri şöyle özetleyebiliriz:

1 - Kömür havzamız küçük de olsa, bazı jeolojik olumsuzluklar da içerse, bugünkü zor duruma düşürülmüş haliyle dahi, ulusal güvenlik, ulusal ekonomi, yörenin sosyo-ekonomik dengeleri açılarından vazgeçilemez stratejik bir değerdir.

2- Yalnız çalışanların değil, tüm yörenin geçim kaynağıdır.

3- Üretim pahalılığının sebebi, doğal yapı ve çalışanlar değildir. 1950 yılından bu yana, babadan kalma üretim düzenini günümüz teknolojisinin gereklerine uyduracak hiç bir iyileştirme ve yatırım yapılmadığı halde aşırı üretime zorlanmıştır.

4- Çevreyi desteklemek üzere altyapı, devlet ve belediye hizmetlerine katkı gibi küçüklü büyüklü çok sayıda işletme dışı masraflar yükletilmiştir.

5- Politik amaçlarla, çok sayıda

nda da 516 milyar TL. zarar öngörülmüştür. 1990 yılında öngörülen toplam işçilik giderleri 648 milyar TL.sıdır.

Havzadaki taşkömür üretimi devamlı azalmış, 1970'lerde erişilen 5 milyon ton üretimden, 1989'da 3 milyon tona düşülmüştür.

Peki "Zonguldak Kapatılmaz" derken zararları gittikçe artacak ve

işçi ve personel kullanmaya mecbur edilmiştir.

6- Havzanın karmaşık yapışım taramaya bile vakit bırakmadan yöneticisi değiştirilmiştir.

7- Havza üretimi, dışalım bir pazarlık gücüdür.

Bu karşıt düşüncelere katılmamak olanaksızdır.

Sayın İshak Alaton'un önerisi, siyasal iktidarın ekonomi sistemine ve yönetim felsefesine koşuttur. Ayrıca, sübvansiyon yükünden, kurtulmak umudu da bu tehlikeli ve maceracı önerinin **benimsenmesine** yol açabilir. Bu nedenle, şu iki önemli konuyu da tartışmaya katmakta yarar gördüm.

Bu konulardan birincisi sübvansiyonu çok özet biçimde tanıtmaya çalışalım:

Sübvansiyon satılık mal maliyetlerinin, piyasa fiyatlarına düşürülebilmesi için, maliyetin uygun bir miktarının dışardan karşılanması demektir.

Devlet bunu iki türlü yapar. İlki, pahalı ürettiği ya da satın aldığı malları, halka veya dışarıya daha ucuza satar. Zararı hazineden öder. İşte bu bir sübvansiyondur. Tutarı da bellidir. Öteki, sübvansiyon diye anılmaz. Devletin ekonomi politikaları düzeni içinde (ikame tedbirleri, gümrük duvarları, ihracat primleri, vergi iadeleri, takas, kota ve benzerleri gibi) yöntemlerle yapıp (ucuzla-pahalı) mal arasındaki fiyat farklarının tüketici halka ödetirilmesi. Tutarı belirsiz, azametli rakkamlardır.

Bu kapalı sübvansiyon, dünya devletlerince ve Cumhuriyet hükümetlerimizin tümü tarafından kulla-

retimi düşecek kamuya yük olarak mı kalsın denilmektedir.

Hayır. Zonguldak modernleştirilerek, üretimi artırılarak, üretim maliyeti düşülerek, çalışma şartları düzeltilerek yeniden yapılsın diyoruz.

Nitekim (mütevazı bir yaklaşımla) bugünkü havza üretimi 1970'lerdeki 4,5 milyon tonlara yükselterek işçi sayısını da o günlerdeki 26 binlere

nılmıştır ve kullanılmaktadır. Bugünlere ulaşan endüstri ve ticaretimizin temeli, bu kapalı sübvansiyondaki, özverili desteğe dayalıdır. Bu desteğin içinde, Zonguldak'ın da büyük payı vardır.

Şimdi Sayın İshak Alaton'a soruyorum, biriktirdiğiniz anamal içinde, bu kapalı sübvansiyondan gelen kaçı ne kadardır? Hiç düşündünüz mü?

Amacım bu tür sübvansiyonu ve bundan yararlananları kötülemek değildir. Zonguldak Havzası için katlanılacak sübvansiyonu gözlerde büyütmedeki ve bunun işletmenin kapatılması için gerekçe yapılmasındaki isabetsizliği vurgulamaktır.

Kapatma yerine, pahalılık nedenlerini yoketmek ya da en aza indirmek, içinde gizli oyunlar aranmayacak bir akıl yoludur.

Alternatif işyerleri: Diyelim ki kapatma kararı alındı. Alternatif işyerleri yatırımlarını kim yapacak? Bun başta Sayın İshak Alaton olmak üzere özel sektör yapacak ise alkışlanmaz. Bu takdirde üretimin durdurulmasını beklemeye gerek yoktur. Devletin bu atılımı destekleyeceği de kuşkusuzdur. Sorun, zaman içinde sarsıntısız çözüldür.

Yoook... Yatırımları Devlet yapacaksa, kazanılması düşünülen fiyat farkının Hazineye girmesi zorunludur. Aksi halde Devlet, kırkbinin aşkın insana işyeri kurmak için bugün bunaldığı sübvansiyonla karşılaşılmayacak kadar ağır bir yatırım yükü altına girecektir;

Bu yükü, Havzanın iyileştirilmesinde kullanmak daha akıllıca bir iş olmaz mı?

düşürerek hesabımızı yaptığımızda havzanın zarar etmeyeceğini göreceksiniz.

Artık siyasilerin Zonguldak'dan bekleyecekleri kanımca kalmamıştır. Dolayısıyla ucuz politik hesapların dışında alınacak cesaretli ve bilgili kararlarla bilanço olarak da Zonguldak kârlı duruma geçirilir ve kapatılmaz.

ORTADOĞUDA YENİ SAVAŞ RÜZGARLARI

Fotoğraf: Ramazan ÖZTÜRK

Irak'ın Kuveyt'i işgalinin hemen ardından, ABD'nin, başrolleri ele geçirip yardımcı oyuncular ile figüranları da yanına katarak sınırlarımızın hemen yanıbaşında sahneye koyduğu senaryonun atmosferini, uzunca bir süredir, ensemizde soluyarak stres dolu günler yaşıyoruz. Uluslararası dev medya tekellerinin milyonlarca dolar akıtarak oradan oraya koşturduğu muhabirlerce aktarılan yazı ve

görüntüleri, gazetelerde sürmanşet, dergilerde kapak, radyo ile TV bültenlerinde de ilk haber olarak izliyoruz. Hepimizi, herşeyden önce, insanî açıdan, etkileyen krizin varlığını sektörümüzde de hissediyor ve yılın ilk yansında Irak'a yapılan 2,14 M\$'lık barit, bentonit, feldspat, taşkömürü, alümina, mermer vs. ihracatının sıfırlandığını görüyoruz. Bu kısmî kayıp, nicel açıdan bakıldığında,

ekonominin uğradığı hasarın bütünü içinde kuşkusuz ki eser miktarlarda kalmaktadır. Ancak, yukarıda sayılan madenlerin çıkartıldığı ocaklardan en az birinin sönmesi ve dolayısıyla en az bir üyemiz ile onlarca maden işçisinin kriz nedeniyle açıkta kalması da nitel açıdan önemsiz değildir.

Irak'ın Kuveyt'i ilhakıyla birlikte, emperyalizm, bugüne kadar bütün dünyada gö-

rülenlerin en gösterişlisi ve en korkutucusu olabilecek yeni bir gövde gösterisine girişti NATO üyesi birçok devlet ile Avustralya'nın savaş gemileri ile birlikleri, görünürdeki gerekçesi ile uluslararası hukuk platformundaki "meşru zemini" olarak ileri sürülen "Suudi Arabistan'a karşı muhtemel bir Irak saldırısını önleme" bahanesiyle mevziye girdi. Daha birkaç ay öncesine kadar, barış ve silah-

sızlanmanın bütün devletler için yeni bir seçenek haline geldiğini tüm dünyaya ilan eden ve büyük çaptaki askerî güç indirimi planlarıyla göz boyayan "hür dünya"nın şefleri, yine aynı propoganda motiflerini kullanarak ve Ortadoğu'daki bir "kabadaayı"nın bütün "iyi gelişmeler"i baltamasına karşı yepyeni ittifaklar oluşturarak, şimdi kendi silahlarını şakırdatıyorlar.

Savaş rüzgârlarının kaldırdığı toz, duman ve çöl kumlarıyla örtülü haritalara şöyle bir bakılırsa, Irak ve Kuveyt arasındaki olağanüstü düzgün geometrik sınırlar görülecek ve ayrıca, böylesine düzgün sınırları olan Ortadoğu, Afrika ve Orta Amerika'daki daha birçok ülkenin, patlama bölgesiyle ve birbiriyle paylaştıkları - ve bir süre daha paylaşmaya devam edecekleri- ortak tarihî kaderlerinin, aynı politik güçlerce belirlendiği açıkça kavranacaktır. Cetvelle çizilen bu sınırlar, bölgeden sağladığı yaşamsal çıkarlarla beslenen sömürgeciliğin tarihî mirasıdır. Öteden beri sürüp giden, bugün de su yüzüne çıkan anlaşmazlıklar ile savaşların kaynağında ve özellikle Ortadoğu'yu bir barut fıçısına çeviren ilişkilerin geçmişinde, emperyalizmin iğrenç yüzü, bütün vahşi talanları ve çirkin entrikalarıyla birlikte sırtılmaktadır.

Arap Yarımadasının çevresindeki sularda seyreden savaş gemileri, Suudi Arabistan sınırlarına yığılan askerî güç, BM kararlarına göre uygulanan ambargonun hızla ABD güdümlü bir ablukaya dönüşümü, vs. gelişmeler, bunalımın, "barışçı müdahale" görüntüsü altında, adım adım askerî bir çözüme doğru tırmandırıldığına göstergeleridir. Avrupa'daki NATO üslerinden kalkan uçakların "taktik intikal" le İncirlik'e konması; General M.Dugan'ın "Bu işi kanlı bir tank muharebesine dönüşmeden bitirmenin tek yolu, Irak'ın stratejik hedeflerini yoğun hava saldırılarıyla imha etmek ve Saddam'ın karargâhına nokta vuruşları yapmaktır. Bunun için Türkiye ve Suudi Arabistan'dan kal-

kan uçaklar kullanılacaktır." demecini ağzından kaçırması (ya da kamuoyunu hiç kaale almadan, pervasızca ifade etmesi); ülkemizdeki iktidarın ekonomik ambargo kararlarını ilk uygulayanlar arasında yer alması; TBMM'nin, yabana ülkelere asker gönderme, ülkemize yabancı asker çağırma, savaş ilanı ve üsleri ABD'nin kullanımına açma yönünde muhalefetin karşı çıkmasına karşın hükümete yetki verilmesi için karar alması; Türkiye'nin hava ablukasını pürtelaş uygulayan yine ilk ülke olması gibi göstergeler ise hep birlikte körfez batağına doğru sürüklendiğimizin resmidir.

ABD'nin komşularımız üzerindeki oyunlarına, ülkemizin alet edilmesi; dev silah tekellerinin kasalarının şişmesi uğruna, ülkemizin akıbeti belirsiz maceralara atılması; acısını yıllarca dindiremeyeceğimiz yaraların açılması ve bağımsız bir ülkenin ilhakına sessiz kalınmaya çağrı bahane edilse bile, ulusumuzun haksız bir savaşa sürüklenmesi gibi "oldu-bitti"lerin yanında olmadığımız gibi, şiddetle karşındayız.

Daha dün Güneydoğu Asya'yı harabeler ve batakhanelerle donatanlar, bugün, çöllerde, savaş gerilimi yaşayan askerleri için, Türkiye'ye "moral seferleri" programlıyorlar. İzmir'deki barlar ve pavyonlar kapatılmakta; Saratoga uçak gemisine mensup 5000 askerinin çalgın İzmir geceleri, boyalı basının baş sayfalarını süslemekte ve Independence'deki diğer 5000 asker de sırada beklemektedir.

Bir varil petrolün 17 \$'dan 40 \$'m üzerine fırlaması, ithalatımızın 1/3'ini sağlayan Irak'taki musluğun kapan-

ması, bütün ticari ilişkimizin kesilmesi ve ekonomik yaşantının derinden etkilenmesi sonucunda "ekonomi kurmayları"nın, "prensler'in, vs. danışmanların "fiyat ayarlamaları" da artık dikiş tutmaz oldu. Akla gelen her türlü ihtiyaç maddesine peşi peşine zam geldiği yetmiyormuş gibi, KDV oranlarını da yükselterek ne kadar "iş bitirici kadrolar" olduklarını bir defa daha gösterdiler. Bütün bunlar savaşın uğursuz şayiası sonucunda gerçekleşti; vukuunda neler olur? Varın siz hesap edin.

Gerçek enflasyon rakamlarının bir türlü hesaplanıp açıklanamadığı bir ülkede ekonomik, demokratik ve meslekî sorunlarımızla boğuşarak ağır ve zor günler yaşıyoruz. Ama, en ağır yaşantı "savaşla birlikte yaşamak"tan bin kat daha hafiftir. Savaşın vurguncular, istifçiler, silah tüccarları, vampirler, leşkerenezleri, Vandallar, tiranlar, despotlar ve tüm uğursuzlardan başka hiçbir kimseye - hatta, yürekleri, kimi dönemlerde Prusya Trampetleri kimi dönemlerde ise Mehter Köşü örneği gümbürdeyenlere bile - yararı dokunduğu görülmemiştir. Küçük burjuva - bürokrat diktatörler ile ortaçağın karanlıklarından miras kalma şeyhler arasındaki dalaşın leşlerine üşüşecek akbabaların çıkarları uğruna, üyelerimizin analarının, bacılarının, gelinlerinin, karılarının ve kızlarının gözyaşı dökmesini istememek en doğal insanî hakkımızdır.

SAVAŞ İSTEMİYORUZ.

YÖNETİM KURULU

III. ULUSLARARASI CEVHER HAZIRLAMA SEMPOZYUMU İSTANBUL'DA TOPLANDI...

Yurt Madenciliğini Geliştirme Vakfı, İTÜ Maden Fakültesi, ODTÜ Maden Mühendisliği Bölümü, HÜ Maden Mühendisliği Bölümü, DEÜ Maden Mühendisliği Bölümü, Cevher Hazırlama ve zenginleştirme Derneği ve TMMOB Maden Mühendisleri Odası'nın ortaklaşa düzenlediği III. Uluslararası Cevher Hazırlama Sempozyumu 11-13 Eylül 1990 tarihleri arasında İstanbul'da toplandı.

İstanbul Teknik Üniversitesi Maçka Maden Fakültesi G Anfi-sinde yapılan Sempozyumun açılış konuşmasını Sempozyum Yürütme ve Yayın Kurulu Başkanı Prof.Dr. Güven Önal yaptı. Daha sonra Prof.Dr. Yavuz Aytekin, yabancı delegeler adına bir delege, Sempozyum Danışma Kurulu Başkanı ve Etibank Genel Müdürü Doç.Dr. Süha Nizamoglu, TMMOB Maden Mühendisleri Odası Başkanı M. Fikret Özbilgin, Yurt Madenciliğini Geliştirme Vakfı Başkanı ve İTÜ Maden Fakültesi Dekanı Prof.Dr. Erdoğan Yüzer, İTÜ Rektör Yardımcısı Prof.Dr. Senai Saltoğlu ile Devlet Bakanı İbrahim Ozdemir'de birer konuşma yaptılar.

Konuşmacılar sempozyumun ve ağırlıklı cevher hazırlama ve zenginleştirmenin ülkemiz açısından önemine ve durumuna, bu konudaki eğitime, ülkemiz madenciliğinin içinde bulunduğu duruma ve güncel bir konu olan İTÜ Maçka Maden Fakültesi (Marka Kışlası) binasının Borsaya verilmesinin yanlışlığına ve bu uygulamadan derhal vazgeçilmesine değindiler.

Oda Başkanımız M. Fikret Özbilgin ise açılışta cevher hazırlama ve zenginleştirmenin ülkemiz açısından önemini belirten ve basındaki adıyla Maçka Kışlası olayını eleştiren aşağıdaki konuşmayı yaptı.

Sayın Konuklar, Değerli Delegeler, Saygıdeğer Meslektaşlarım,. Basınıımızın ve TRT'nin Değerli Temsilcileri,

Uluslararası Cevher Hazırlama Sempozyumlarının üçüncüsünün de gerçekleştirilmiş olmasından, TMMOB Maden Mühendisleri Odası adına kıvanç duyduğumuzu belirterek sözlerime başlamak istiyorum.

Kalkınma çabası içerisindeki ülkemizde, Maden Mühendisli-

ğinin disiplinlerinden biri olan Cevher Hazırlama ve Zenginleştirmenin çok önemli bir yeri olduğunu değişik platformlarda yıllardan beri vurgulamaktayız. Çünkü, kalkınmanın ancak ve ancak sanayileşme ile mümkün olacağı tartışılmaz bir gerçektir ve hemen hemen tüm sanayi kolalarının tükettiği hammaddeyi ise; sanayinin lokomotifi işlevini gören madencilik sektörü sağlamaktadır.

Esasen kalkınma, bir ülkenin doğal kaynaklarının, çağın gerektirdiği bir biçimde, ekonominin ve insanlığın hizmetine sunulması olarak da tanımlanmaktadır. Bu bağlamda, cevher hazırlama ve zenginleştirme disiplininin, doğal kaynaklarımızın değerlendirilmesinde vazgeçilmez bir konuma ulaştığını hepimiz bilmekteyiz.

Sayın Konuklar, Değerli Delegeler,

Ülkemizin maden çeşitleri bakımından zengin olduğu bir gerçektir. Örneğin, yıkanmalarına gereksinim duyulan kömürlerimiz, zenginleştirilmelerine gereksinim duyulan demir, bakır, kurşun, çinko, krom vb. gibi metalik madenlerimiz diğer yandan bor, trona, kil, feldspat, kalsit gibi endüstriyel hammaddelerimiz, cevher hazırlama ve zenginleştirme disiplini için çok geniş ve her ülkeye nasip olmayan bir spektrum sunmaktadır. Ülkemizin kalkınması, insanlarımızın refahı ve daha güzel bir gelecek için bu kaynaklarımızın, bilimin öncülüğünde ve toplumsal çıkarlarımızın doğrultusunda en iyi şekilde değerlendirilmesi zorunludur. Ancak, yakın geçmişimizde ve günümüzde, madencilik sektörü yarattığı kaynaklara oranla yasal ve mali yönde gereken destekten yoksun bırakılmış; üvey evlat muamelesi görmüştür. Bu durum mali

kaynak sıkıntısı bahane edile- rek, iktidarlar tarafından sü- rüncemede bırakılmıştır. Oysa ki, gerçekte, madencilik kaynak yaratma potansiyeli yüksek bir sektördür ve kalkınmanın ana unsurlarından birisidir.

Biz, TMMOB Maden Mühen- disleri Odası olarak, uluslara- rası ve ulusal düzeydeki bilimsel

toplantıların, panellerin ve şura- ların, bilgi alışverişinin yanısı- ra, sorunlarımızın da tartışılma- sı ve çözümü açısından yoğunlaş- tırılarak sürdürülmesinden ya- nayız.

Sayın Konuklar, Değerli Dele- geler, Saygıdeğer Meslekdaşla- rım,

Son günlerde bizleri yakın-

İTÜ MAÇKA MADEN FAKÜLTESİ BİNASI (MAÇKA KİŞLASI) ÜZERİNDEKİ OYUNLARA SON VERİLMELİDİR

Odamız Başkanı M.Fikret Özbilgin İTÜ Maçka Maden Fa- kültesi binasının İstanbul Menkul Kıymetler Borsasına veril- mek istenmesi üzerine basına yaptığı açıklamada olayı kınaya- rak "Bu olay bir gasptir. Bu olay ülkede yaşanan plansızlığın, akılsızlığın, hak ve hukuk kavramlarının hiçe sayıldığı bir göstergesidir. Şu bilinmelidir ki İTÜ Maçka Maden Fakültesi binası (Maçka Kışlası) sahihsiz değildir. Bu fakülteden yetiş- miş binlerce mühendis ve tüm maden mühendisleri adına bu gasp olayına derhal son verilmesini talep ediyoruz" dedi

Açıklama metni aşağıdaki gibidir.

İTÜ Maçka Maden Fakültesi Binası, İstanbul Menkul Kıy- metler Borsası'nca çeşitli oyunlarla gasp edilmek isteniyor. Çünkü Maçka Kışlası 30 yılı aşkın bir süredir eğitim ve araştı- rma kurumu olarak kullanılmakta ve madencilik sektörüne hiz- met vermektedir. Ve bu bina İTÜ'nin iradesi dışında bir gecede elinden alınmak isteniyor.

Bu uygulama ülke genelinde gözlenen kapkaççı bir anlayı- şın ürünüdür. Bu uygulama mevcut iktidarın kutsal saydığı mülkiyet hakkına saldırıdır.

Bu olay iki temel yanlışı göstermektedir. Birincisi plansızlı- ğın ve akılsızlığın bir göstergesidir. Borsaya bina gerekli olaca- ğı görülüyorsa neden zamanında gerekli girişimlerde bulunul- muyor. Bir diğeri ise sorunların çözümünde hak ve hukuk kav- ramlarının hiçe sayıldığı baskın basanıdır anlayışının ege- men olduğudur.

İTÜ Maçka Maden Fakültesi Binası binlerce mühendisin geçmişi simgeleyen, Madencilik tarihine geçmiş, madencilik sektörüne ve topluma mal olmuş, tarihi ve anıtsal değeri olan bir binadır.

Şu bilinmelidir ki bu bina sahihsiz değildir. Bu'okuldan yetiş- miş binlerce mühendis ve tüm maden mühendisleri olarak bu uygulamayı kınıyor, gerekli yasal girişimlerde bulunacağımızı ilan ediyor ve bu gasp olayına derhal son verilmesini talep edi- yoruz.

dan ilgilendiren ve tedirgin eden önemli ve güncel bir konuya da değinmeden geçemeyeceğim. Gerçekleştirmiş olduğumuz şu sempozyumun yapıldığı ve İTÜ'nin on yıllardan beri tasar- ruf ile kullanım hakkına sahip bulunduğu bu binamız, yani Maçka Maden Fakültesi Binası, İstanbul Menkul Kıymetler Bor- sası nca çeşitli oyunlarla gasp edilmek isteniyor. İTÜ Maden Fakültesinin bu mekânı, binler- ce mühendisin geçmişini simge- leyen bir eğitim, araştırma, bi- lim ve irfan yuvası olarak, 35 yıl- dır madencilik sektörüne hizmet vermiş, madencilik tarihine geç- miş, madencilik sektörü ile top- luma mal olmuş, anıtsal değerde ve tarihî bir binadır. Bu binanın herhangi bir yerde hizmet verebi- lecek olan Borsaya verilmesi, bugün ülkede yaşanan plansızlı- ğın ve akılsızlığın bir göstergesi- dir. Yine bu uygulama, bugün ül- ke sorunlarının çözümünde hak ve hukuk kavramlarının hiçe sa- yıldığı da bir göstergesidir. Şurası kesinlikle bilinmelidir ki bu bina sahihsiz değildir. Şu çatı altında okuyan, çalışan ve yeti- şen binlerce mühendis ile tüm maden mühendisleri adına bu uygulamayı kınıyor; her tür ya- sal girişimde bulunacağımızı bir kez daha ilan ediyor ve bu uygu- lamaya derhal son verilmesini talep ediyoruz.

Sözlerimi bitirirken, başta Sempozyum Yürütme Kurulu ol- mak üzere, bu organizasyonun gerçekleştirilmesinde emeği ge- çenlerin tümünü kutlar ve sem- pozyumun ülkemiz madenciliği- ne yararlı olacağı inancıyla, say- gılarımı sunarım.

Üç gün süren, yaklaşık 300 yerli ve yabancı delegenin katıl- dığı, 29'u yabancı İT si ülkemiz- den olmak üzere 46 bildirinin su- nular tartışıldığı sempozyumda ayrıca 5'i yabancı 7'si de Türki- ye 'den poster bildiri yer aldı.

Yine sempozyum boyunca çe- şitli sosyal etkinlikler, geziler, li- edler, bale vb. gösteri ve dinleti- ler sempozyuma renk katan et- kinliklerdi.

MTA Genel Müdürlüğü'nün Harcırâh Yasası uygulamalarına karşı Odamızca açılan dava kazanıldı...

MTA Genel Müdürlüğü, 1981 yılından itibaren, asıl görev yerinin bulunduğu il veya bölge dışında görevlendirilen personele uygulanmakta olan harcırâh yasasının ilgili maddesini çalışanlar aleyhine yorumlayarak süre kısıtlaması getirmiş ve ilk 90 gün için tam, sonraki 90 gün için 2/3 gündelik daha sonraki günler için ise hiç gündelik ödememiştir.

Bu uygulamadan mağdur olan üyelerimiz adına bir üyemiz 24.11.1982 tarihinde MTA Genel Müdürlüğü'ne başvurarak uygulamanın yanlış olduğunu ve ilk 90 günden sonra da tam gündelik ödenmesi gerektiğini savunarak uygulamanın düzeltilmesini talep etmiştir. MTA'nın olumsuz yanıtı üzerine üyemiz şahsında Odamız tarafından yürütmenin durdurulması ve uygulamanın iptali için Ankara İdare Mahkemesi'ne dava açılmıştır.

Ancak, yürütmenin durdurulması talebimiz "**sıkıyönetim veya olağanüstü halin ilan edildiği bölgelerde görevli olan veya sonradan bu bölgelerde görevlendirilen kamu per-**

soneli hakkında yapdan idari ilişkin davalarda yürütmenin durdurulmasına karar verilemez" gerekçesiyle reddedilmiştir.

Yürütmeyi durdurma talebimizi reddeden Ankara 3. idare Mahkemesi, işlemin iptali talebimizi 23.12.1986 tarihinde sonuçlandırarak Harcırâh Kanunu'nun 50. maddesinde sayılanlara (50/5: Maden arama işlerinde çalışan mühendis, jeolog, jeofizikçiler ve bunlarla birlikte çalışması zorunlu bulunan diğer personel) süre kısıtlamasının getirilemeyeceğine ve MTA Genel Müdürlüğü'nün işleminin mevzuata aykırı olduğuna karar vermiştir.

Çıkarılmış olan kanun, yönetmelik, kararname vb.lerini çalışanlarının aleyhine yorumlayan ve personelini davalarla karşı karşıya bırakan, MTA Genel Müdürlüğü yönetimi bu karara itiraz ederek kararın temyizi için Danıştay'a müracaat etmiştir. Danıştay 5. Dairesi konuyu inceleyerek 30.01.1990 tarihinde temyiz işleminin reddine ve Ankara 3. idare Mahkemesi'nin 23.12.1986 günlü E:

1983/1000, K: 1986/1194 sayılı kararının onanmasına oybirliği ile karar vermiştir.

Bu karar MTA Genel Müdürlüğü'ne iletilerek durumun düzeltilmesi, çalışanların mağduriyetinin önlenmesi, Harcırâh Yasası'nın tüm MTA çalışanlarına İdare Mahkemesi Kararı doğrultusunda uygulanması talep edilmiştir. Bu talep ve mahkeme kararı sonrasında MTA Genel Müdürlüğü yayınladığı bir iç genelge ile harcırâh yasasının ilgili maddesinin süre kısıtlaması olmaksızın uygulanacağını duyurmuş ve bu haksız uygulama düzeltilmiştir.

Bu olay sonrası elbetleki söylenecek çok söz vardır. Ama bir tek sözle yetiniyoruz.

MTA YÖNETİMİ VE TÜM YÖNETİMLER ÇIKARILMIŞ VE ÇIKARILACAK HER TÜRLÜ KARAR VE KARARNAMELERDE ÇALIŞANLARIN YARARINA, ÇALIŞANLARDAN YANA HAREKET ETMEK ZORUNDADIRLAR.

NATO İLERİ ÇALIŞMALAR ENSTİTÜSÜ FLOTASYON KURSU

Konu	Flotasyon Teknolojisinde Yenilikler
Tarih	12-25 Mayıs 1991
Yer	Pallini Beach Hotel, Chalkidiki, Yunanistan
Organizasyon Müdürü	Prot.K.A.Matis

İşlenecek Konular

Öğütme, serbestleşme
Uygulamalı mineraloji, kütle denkliliği,
Toplayıcıların adsorpsiyonu,
Flotasyon kimyası ve yeni reaktifler,
Flotasyon tesisinde elektrokimyanın rolü,
Flotasyon kinetiği, modelleme,
Kompleks sülfürlü cevherlerin flotasyonu,
Oksit, silikat ve tuz minerallerinin flotasyonu,
Atık kağıtlardan boya ve pigmentlerin flotasyonu,
Flokülasyon ve atık suların temizlenmesinde flotasyonunun yeri.

Konuşmacılar

- Dr. P.A. Amigo, South. Cross. Min. Ltd., Gana.
- Dr. P. V. Avotins, Cyanamid, A.B.D.
- Assoc.Prof.Dr. İrfan Bayraktar, Demir Export, Türkiye- ;
- Prof. J.M. Cases, CNRS, Fransa
- Prof B. Dobias, Univ, of Regensburg, Almanya
- Prof. C. Ek, Univ, of Liege, Belçika
- Prof. J. A. Finch, McGill Univ., Kanada
- Prof. MC. Fuerskenau Mackay, Seh. Mines, A.B.D.
- Dr. G.P.Gallios, Aristotle Univ., Yunanistan
- Prof. J. Gregory, Univ, of Porto, Portekiz
- Prof. A. J. Lynch, Univ. of Queensland, Avustralya
- Dr. P. Mavros, Aristotle Univ., Yunanistan
- Dr.W.Petruk.CANMET.Kanada
- Prof. W. Walkowiak, TU Wroclaw, Polonya
- Prof. D.J. Wilson, Vanderbilt Univ., A.B.D.
- Dr. T.F. Zabel, Water Research Centre, İngiltere

Kurs ücreti 800 A.B.D. doları olup, otel ve yemek masraflarını kapsamaktadır. Nato ülkelerinde, devlet kurumlarında çalışan sınırlı sayıda kişiye maddi yardım imkanları sağlanabilir. Böyle bir talepte bulunan kişinin referans mektubu ve yardım isteğinin gerekçesi ile birlikte aşağıdaki yazışma adresine 10 Ocak 1991 'e kadar başvurması gereklidir.

Başvuru için yazışma adresi:

Prof. K.A. Matis, P.O. Box 1575 GR- 540 06 Thessaloniki GREECE Tel. (31) 9914 85 Fax: (31) 2061 38 Tlx: 412181 Auth Gr.

Not: Daha ayrıntılı bilgi için Doç.Dr. İrfan Bayraktar'a başvurulabilir Tel : 117 23 36 (5 Hat)

1991 Yılı Madencilik Yatırım Teşvikleri Belirlendi

İlhan KANPOLAT
Maden Mühendisi

1991 yılı Yatırımlarının, Döviz Kazandırıcı Hizmetlerin ve İşletmelerin Teşviki ve Yönlendirilmesine Ait Esaslar 11 Kasım 1990 tarihli ve ilgili Devlet Planlama Teşkilatı tebliği 13 Kasım 1990 tarihli RG'lerde yayımlanarak yürürlüğe girdi.

Geçmiş yıllarda olduğu gibi bu yıl geçerli olacak teşviklerde de madencilik hak ettiği ayrımcıl teşvikleri aldı. Yayımlanan teşvik mevzuatında madencilik yatırımları Birinci Derecede Kalkınmada Öncelikli Yöre'lere uygulanan tüm teşviklerden yararlanmaktadır. Ancak alçı taşı ve kalker istihracı ile gelişmiş yörelerdeki madencilik yatırımları kapsam dışındadır. Bu yatırımlar buldukları yöre teşviklerinden faydalanır.

Madencilik yatırımlarının teşvik tedbirlerinden yararlanabilmesi için, toplam sabit yatırım tutarının 250 Milyon TL'nin üzerinde olması, fizibilite hazırlanması, Yatırımları ve Döviz Kazandırıcı Hizmetleri Teşvik Fonu'na 5 Milyon TL yatırılarak DPT'ye müracaatla teşvik belgesi alınması gerekiyor.

Tebliğlerde Madencilik yatırımları için uygulanacak teşvikler (Özel sektör kapsamı ile) kısaca aşağıdaki gibi sıralanmaktadır.

Yatırım Finansmanı

Bu çerçevede, yatırımın hangi kaynaklardan karşılanacağı planlanıyor ve yatırımcının öz kaynağını destekleyen fon imkanları sağlanıyor. Madencilik yatırımlarının, esas itibarıyla %40 öz kaynakla, %60 yabancı kaynakla karşılanması öngörülmüyor. Öz kaynak, artırılacak şirket sermayesi ve kaynak kullanımını destekleme primi ile özellikle çalışmakta olan şirketlerde şirket fonlarından oluşmaktadır. Yabancı kaynak

kapsamında şirket yatırımlarının kredilendirilmesi esas alınıyor.

Finansman oluşturmada belirtilen diğer bir teşvik uygulaması da yatırım ekipmanlarının kiralanmasıdır; bu uygulamada teşvik tedbirlerinde bazı değişiklikler (yatırım indirimi uygulanmaması gibi) söz konusu oluyor.

Gümrük Muafiyeti

Teşvik tebliğleri kapsamında, madencilik yatırımları ithal makina donanımı uygulanan gümrük vergilerinden, vergi-resim-harçlardan ve Yatırımları ve Döviz Kazandırıcı Hizmetleri Teşvik Fonu ödemelerinden muaf tutuluyor.

Yatırım İndirimi

Teşvikli madencilik yatırımlarında, yatırım tutarının (lojman inşaatı, afazi arsa temini, yedek parça hariç) % 100'ü oranında yatırım indirimi öngörülmüyor. Böylece, yatırımcı, yatırım tutarı karar meblağı kurumlar vergisi matrahından düşecektir. Yatırım indiriminden faydalanmak için belge tarihinden itibaren bir ay içerisinde Maliye ve Gümrük Bakanlığına müracaat gerekiyor.

Finansman Fonu

Finansman fonu, bir muafiyet değil erteleme uygulamasıdır. Bu çerçevede modernizasyon, tevsi ve yenileme yatırımlarında, yatırımcı, yatırım süresince oluşan kurumlar vergisi ödemelerini (kurumlar vergisi matrahının %25'ini veya yapılacak yatırım tutarını geçmemek koşuluyla) erteleyebiliyor. Bu fon Merkez Bankası'nda bloke edilir ve yatırım harcamaları için kullanılabilir.

Bina İnşaat Harcı İstisnası

Her türlü madencilik sanayi tesisleri,

fabrika binaları inşaat harcından muaf tutuluyor.

Orta ve Uzun Vadeli Yatırım Kredilerinde Vergi, Resim, Harç İstisnası

Yatırım sonucu elde edilecek üretimin %5'inin ihrac edileceğinin taahhüt edilmesi koşulu ile madencilik yatırım kredileri vergi, resim harçlardan; işletme kredileri'de banka sigorta muamele vergisinden muaf tutuluyor. Ayrıca yine ihracaat taahhütü ile şirket kuruluşu sermaye artırımını aynı sermaye konmasında damga vergisi ve harçlardan muafiyet kazanılmaktadır.

Kaynak Kullanımı Destekleme Primi

Madencilik yatırımlarında harcanan öz kaynağa %40 oranında kaynak kullanımını destekleme primi ödemesi öngörülmüyor. Çok etkili bir kaynak olan pirimin uygulaması Türkiye Kalkınma Bankası tarafından yürütülecek.

Katma Değer Vergisi Ertelenmesi

Yatırımcı, ithal edilen makina-teçhizata uygulanacak KDV'yi teminat vererek ödemeyip, ileride satışlarından doğacak KDV'den indirebilir.

Yukarıda belirtilen teşviklerden de anlaşılacağı üzere madencilik yatırımlarına özel önem verilmektedir. Kredi imkanları sayesinde 25-30 birimlik bir sermaye ile 100 birimlik bir yatırımın gerçekleştirilmesi olasıdır. Teşviklerin buna etkinliğine karşın, madencilik yatırımlarının beklenen düzeyde olmasını yatırımın rezerv varlığına bağlı olmasına ve yatırımcının tebliğ öngörülerine karşın, yeterli kredi imkanı bulamamasına bağlamak sanırım yanlış olmayacaktır.

We are in the planing stage of a small open pit gold mine near the coast of Western Turkey. We are seeking a qualified Turkish engineer to participate in the planing of a series of small open pits and to handle the permitting of the mining and milling operation with the responsible Turkish authorities. The succesful candidate will later be appointed

Mine Manager/Open Pit

and will be responsible for all aspects of the mining operation.

Applicants should have;

A minimum of 5 years experience as manager of an open pit operation in Turkey and should be familiar with all technical and commercial aspects of open pit mining. A succesful track record as mine manager, carrying overall responsibility, is important.

At least basic knowledge of English is required.

Applicants should supply their Curriculum Vitae, including details of their professional background and experience. Suitable candidates will be interviewed in late December or early January.

This is a long term employment opportunity at an attractive location and the remuneration package is commensurate with the level of responsibility.

Please mail your application to **P.K. 139 0662 Küçükesat-Ankara**

YURTDIŞI MADENCİLİK HABERLERİ⁽¹⁾

ABD

- Sonora Gold, California eyaletindeki Jamestown altın madeninden, 1989'un ilk yarısında 1.870 kg Au üreterek geçen yılın aynı dönemine göre %25'lik bir artış kaydetti. Üretim artışının, ocakbaşı tenörleri ile kurtarma verimlerinin yükselmesinden kaynaklandığı ve birim işletme giderlerinin de aynı dönem için 9.32 \$/g'dan 8.04 \$/g'a düştüğü açıklanıyor.
- Magma Copper, Montana eyaletinin Lewistown bölgesindeki Kendall altın madenini işleten Addwest Gold'un hisselerini devir aldı. Kendall madeni 1988'de 1.555 kg/yıl'lık kapasiteyle işletmeye alınmıştı. Ülkenin dördüncü büyük rafine bakır üreticisi olan Magma'nın işletmelerinde, 1988'de yanürün olarak 715 kg Au kurtarıldığı bildiriliyor.
- Newmont Gold, Nevada eyaletinin Carlin havzasındaki ruhsat sahalarında başlattığı aramalar sonucunda, yüksek tenörlü altın zuhuratının ortaya çıkarıldığını açıkladı. Sahada açılan ilk sondaj kuyusunun, sürfasin 400 - 500 m derinliklerinde 24 g/t Au tenörlü sürekli bir zon kestiği ve kuyu lokasyonunun, firmanın halen işletmekte olduğu Genesis yatağından sadece 450 m kuzeyde bulunduğu bildiriliyor.
- New Jersey eyaletindeki, eşsiz mineralojisi ve özellikle flüoresan mineralleri-ile ünlü Sterling çinko madeni, vergi borçlarının ödenebilmesi için mart ayında satıldı. Fiyatların düşmesi, maliyetlerin yükselmesi ve rezervlerin neredeyse tükenmesi nedeniyle, New Jersey Zinc Co., ocağı 1986'da kapatmıştı. Sterling'in mücavirindeki daha ünlü Franklin yatağı ise, 1640'da Hollandalılar tarafından bulunmuş; ancak, 1810'a kadar işletmeye alınmamıştı. 1954'te rezervleri tükenen Franklin yatağından %19,6 Zn, %8,7 Mn ve %17 Fe tenörlü 21 Mt cevher çıkartılmıştı. Sterling yatağından da benzer nitelikli 5 Mt cevher çıkartıldığı tahmin ediliyor.

AVUSTRALYA

- New South Wales eyaletinin kömür birliğince yayınlanan geçici istatistiklere göre, yıllık kömür çıkartımı 76,3 Mt'dan 81,2 Mt'a yükseldi; ancak, ihracat miktarı 43,8 Mt'dan 40,3 Mt'a alçaldı. Japonya'ya yapılan ihracat 23 Mt dolayında sabit kalırken, Avrupa'nın 7 Mt'dan 4,2 Mt'a düştü. Eyaletteki kömür işletmelerinde istihdam edilen 17.000 işçiden 12.500'ünün yeraltı işletmelerinde, 4.500'ünün de açık işletmelerde çalıştığı ve tüvönan genel randımanlarının yeraltında 15, açık işletmelerde 36 t/yevmiye, satılabilir genel randımanların ise, aynı sırayla, 13,5 ve 27,2 t/yevmiye olduğu bildiriliyor.
- Northern Territory eyaletinin arazilerinde, tek başına ya da bir ortak girişim grubuyla birlikte altın aramak için ÇHC'nin başvuruda bulunduğu açıklandı. ÇHC'nin bu niyetinin, devlet altın işletmeleri yetkililerinin Pine Creek altın sahasına Nisan ayında vaki ziyaretleri sırasında ifade edildiği; North Flinders Mines ile ÇHC'nin Shandong provensinde yapılan görüşmelerde varılan mutabakat gereğince, uzman mübadelesinde bulunulacağı; Tanami çölündeki The Granites altın madeninde ÇHC'nin arama uzmanları ile maden mühendislerinin çalışacağı ve karşılık olarak, North Flinders teknik personelinin de Shandong provensinde çalışacağı duyuruluyor.
- Üçü Avustralya'da, biri İngiltere'de ve bir diğeri de Hollanda'da kurulu bulunmak üzere, beş izabe tesisini işleten Pasmaenco'nun üç aylık faaliyet raporlarındaki istatistik açıklamalara göre, aşağıdaki üretimler gerçekleştirildi:
 - Hill sahasındaki The Zinc madeninde %9,5 Zn; %5,296 ve 49 g/t Ag tenörlü 1,9 Mt cevherden %51 lik 324.200 t Zn konsantresi ve %70,4'lük 128.200 t Pb konsantresi;

MADENCİLİK BÜLTENİ 18

- Aynı sahadaki The North madeninde %10,2 Zn, %12,2 Pb ve 214 g/t Ag tenörlü 474.0001 yeraltı cevheri ile % 3,9 Zn, %7,7 Pb ve 81 g/t Ag tenörlü 150.400 t açık işletme cevherinden 8.700 t Zn, 83.500 t Pb ve 7.0501 da toplu konsantre;
- Elura madenindeki primer zondan çıkartılan % 8,6 Zn, %5,5 Pb ve 140 g/t Ag tenörlü 1,17 Mt cevherden %49,4'lük 158.7001 Zn ve %46,2'lik Pb konsantresi; süperjen zondan çıkartılan 14.6001 cevherden ise %18,7 Pb, %3,8 Cu, 37 g/t Au ve 1.744 g/t Ag tenörlü 2.4411 Ag konsantresi;
- Rosebery madeninde 766.750 t kompleks cevherden 136.8001 Zn, 24.8501 Pb ve 31.0001 da Cu konsantresi.
- Precious Metals Australia, Western Australia eyaletinin Murchison bölgesindeki Wagoo Hills sahasında yürüttüğü yoğun yarma çalışmaları sonucunda %0,93 V2O5 ve %12 TiO2'ye kadar çıkan yüksek tenörlü vanadyum ve titanyum mineralizasyonu tesbit edildiğini açıkladı.

BOTSUVANA

Ülkenin tek elmas üreticisi (ve De Beers'in birparavanı) olan Debswana, daha fazla sayıda triyaj işçisi çalıştırılması durumunda, 1988'de 3.040 kg olan elmas üretiminin yıl sonunda 3.400 kg'a kadar artabileceğini açıkladı. Firma, Jwaneng sahasındaki küçük boyutlu taşların değerlendirilebilmesi için kurulması tasarlanan bir kırma tesisine 100 M\$'lık yatırım yapmayı ve sonuç olarak sahadaki üretimi 1.780 kg'dan 2.180 kg'a çıkartmayı planlıyor.

BREZİLYA

Bir kamu kurumu olan Brazilian Uranium, Bahia eyaletinin Laghoa Real bölgesinde bulunan uranyum yataklarının işletilmesi için Andrade Guittierez firmasıyla sözleşme imzaladı. Sözleşme uyarınca, firmanın 10 M\$ harcayarak bir fizibilite etüdü yapması gerekiyor ve konsantre tesislerinin kurulması için 100 M\$'lık yatırıma gidilmesi planlanıyor. Kurum'un, Minas Gérais ve Ceara eyaletlerindeki sahaslarında da prospeksiyon yürütmek için sözleşme imzalaması bekleniyor; ancak, özel sektörün prospeksiyonlara katılması nükleersanayideki devlet tekelinin kalkacağı anlamına gelmiyor; zira, ülkenin anayasası radyoaktif minerallerin sadece devlet eliyle işlenmesine izin veriyor.

FRANSA

- Ülkenin elektrik kurumu Electricité de France, nükleer enerji kullanımına ek olarak kömür yakacak termik

santrallerin kurulacağını açıkladı. Halen, sadece bazı küçük ünitelerde denenilen ve çevreyi temiz tuttuğu kanıtlanan yeni teknolojileri kullanarak ve ülkenin kömür kurumu olan Charbonnages de France ile işbirliğine girilerek, 250 MW'lık ilk ünitenin konstrüksiyonu için Alman Lurgi firmasına sipariş verildi. Kurulu gücün kademesi olarak 600 MW'a arttırılacağı proje kapsamında Fin kökenli Ahlstrom firması da görev yükleniyor.

- Professor Pierre Nicolini ve M. Michel Quint ile sözleşme imzaladığını ilan eden INCO, %67 hisseyle katılacağı Cevenor SA unvanlı yeni ortak girişimin Ârdeche ve Gard bölgelerinde altın aramalarına başlayacağını açıkladı. İşletmeci ortak olan INCO, tahminen 9,5 M\$'ı bulacak olan bütün arama giderlerini üstlenecek ve karşılığında 38 km2'lik bir arama ruhsatı devir alacak. Anılan sahadaki altın zuhuratının yüzyıllardan beri bulunduğu ve küçük ölçekli madencilik için halen sürdürüldüğü açıklanıyor.

GUATEMALA

Antimuan, kil, kuvarsit, baht, bentonit, kaolen, dolomit, volkanik cüruf, feldspat, mermer, demir, kalker, Jadeit, pomza, kurşun, talk ve jips gibi madenlerin çıkartıldığı ülkedeki üretimin, değer bazında, 1987'deki 10,14 M\$'lık düzeyinde 1988'de 11,3 M\$a çıktığı; radyoaktif minerallerin aranmasının sürdürüldüğü ve arama hedeflerine erişilebilmesi için, Maden Genel Md. ile Japonya ve Tayvan arasında işbirliğine gidilerek teknik yardım sağlandığı bildiriliyor.

İRLANDA

MİM Holding'in yan kuruluşu olan Carpentaria Exploration Co. ile Navan Resources, yürütecekleri ortak girişim projesiyle, ülkenin iç bölgelerinde baz metal aramaları yapılacağını açıkladı. Bu bölgede daha önce işletilerek terk edilen Tynagh ve Silver madenleri ile halen işletilen ve Avrupa'nın en büyük Pb - Zn yatağı olan Tara madeni de bulunuyor. Sözleşme hükümleri uyarınca, arama ruhsatları Navan'ın uhdesinde bulunan onbir ayrı sahada yürütülecek prospeksiyonlardan başarılı sonuçlar alınırsa, her iki firma da büyük bir arama programı başlatacak.

İSPANYA

Rio Tinto Minera ve Orminex SA ortak girişimince yürütülen jeosismik prospeksiyon sonuçları, Leon'un 70 km kadar kuzeybatısındaki Brana Seita bölgesinde fevkalade yüksek Cu, Au, As, ve Sb anomalileri ortaya çıkardı. Anomali değerleri, dolomitik Kambriyen kalkerleri içinde gözle görülebilen Cu mineralizasyonundan

da kaynaklanıyor ve aynı provenste %3,5 Cu ve 2,9 g/t Au tenörlü Pena Negra madeni de bulunuyor.

KANADA

- Falconbridge'in bütün hisselerini devir almak için AMAX'in getirdiği hisse başına 31.55 \$'lık teklife karşı, Noranda ve Tréïrëborg arasında oluşturulan FL Acquisition Corp.'un 32.31 \$'lık alternatif bir teklif vermesi üzerine, AMAX'in arttırmadan çekildiği açıklandı. Noranda'nın kırırdanışında, Quebec eyaletindeki Home bakır izâbhanesinin beslenebilmesi için duyduğu endişe rol oynuyor ve devir almak istediği firmanın %23,8'lik hissesinin de halen elinde olduğu biliniyor. Boliden'in ana şirketi olan Trelleborg ise, İsveç'te ve dünyanın diğer yerlerinde işlettiği madenlerden çıkartılan Cu, Zn, Pb, Ag ve Au cevherlerini işleyerek, ülkesindeki ve Norveç'teki rafinerilerine sevk ediyor.
- Westmin, Vancouver adasındaki Myra Falls sahasında başlattığı sondajların, halen işlettiği Lynx madeninin kuzeyinde ve yaklaşık 300 m altındaki bir düzeyde masif sülfür minefalizasyonu kestiğini açıkladı. Birbirinden 60 m aralıkla açılan iki elmaslı sondaj kuyusunun 15 ve 26 m kalınlıklarında kestiği mineralize zondan alınan karotların tahlil sonuçları %7,8 Zn, %1,8 Cu, 20,7 g/t Ag ve 0,3 g/t Au mertebesindeki tenörlerin varlığını ortaya çıkardı.

KOLOMBİYA

Ülkenin petrol kurumu Ecopetrol'un bir yan kuruluşu olan Proyecto Minero de Guainia, yeni bir altın projesi için yabancı firmaları ve konsorsiyumları önyeterlik seçimine davet etti. Rezervler, Brezilya sınırı yakınında ve 600 km uzunluğundaki Guainia kuşağında bulunuyor. Projenin gerçekleşmesi için 0,7 -1 milyar \$'lık bir yatırım gerekeceği tahmin ediliyor ve arama faaliyetleri henüz tamamlanmayan sahaların Au, Ag, Sn, Cu ve kıymetli taş yataklarının bulunabilmesi için elverişli bir potansiyel olduğu açıklanıyor.

KÜBA

Ülkenin haber ajansı, Che Guevera nikel tesislerinde Temmuz üretiminin 1.023 t'luk rekor düzeyine çıktığını ve yıllık metal üretiminin 12.000 t'a yaklaşabileceğini açıkladı. Tesisin, 30.000 t/yıllık tam kapasitesine 1990'da ulaşabileceği ve ülkenin toplam yıllık üretiminin, 1987 miktarını 7.0001 aşarak 43.000 t'a yükseldiği bildiriliyor.

MOZAMBİK

Kenmare Resources ile Yugoslavya'nın Geoloski Zavod kurumunca oluşturulan ortak girişim, ülkenin kuzeyinde bulunan Angoche sahasındaki mineral kumları projesinde önemli gelişmeler kaydedildiğini ve 166,8 Mt'luk görünür rezerv toplamının 4,19 Mt ilmenit, 373.0001 zirkonit, 90.0001 rutil ve 11.0001 da monazit [(Th, Ce, La, Nd, Pr ve nadiren de Y) PO₄] içerdiğini açıkladı. Bu verilerin elde edilebilmesi için, yataкта 400 adet sondaj kuyusunun açıldığı ve halen bilinen rezervlerin projede öngörülen kapasite kullanımlarıyla 9 yıl ömürlü bir tesisi besleyebileceği bildiriliyor.

POLONYA

Son günlerde hükümetçe yayınlanan bir rapor, kömür madenlerinden tard edilen şistlerin bazı sorunlar yarattığını; 1987'de 90 Mt'a ulaşan çıkartımın ancak 10 Mt'luk bölümünün rambles malzemesi olarak kullanılabilmediğini ve geriye kalan büyük bölümün ise yığılı halde bekletildiğini ortaya koydu. Gelecek on yıl içinde, kömür çıkartımının önemli bir artış kaydetmeyeceğine de değinen rapor, bu nedenle, çıkartımı zorunlu olan şist miktarının da nisbeten sabit kalacağını; rambles kullanımının 2000 yılında 20 Mt'a çıkartılması için planlar yapıldığını ve geriye kalan şist tardının nasıl işe yarayacağı konusunda araştırmalar sürdürüldüğünü açıkladı.

PORTEKİZ

Somincor, 1990'dan itibaren 12 yıl boyunca sürdürülecek bakır konsantresi sevkiyatı için Outokumpu ile bağlantı yaptı. Sözleşme hükümlerine göre, Somincor, Neves-Corvo madenlerinden %25'lik 110.000 t konsantreyi her yıl Finlandiya'daki Harjavalta bakır izabesine sevkederek, yıllık kapasitesi 100.000 t metalik cu olan tesisin ihtiyacını %27,5 ölçüğünde giderebilecek.

SSCB

Ülkenin kömür madenciliği, şimdiye kadar görülmemiş ölçüde ciddi boyutlara varan ve hem Donyetsk hem de Kuznyetsk havzalarındaki Temmuz üretiminin aksamasına yol açan iş uyuşmazlıklarına, tanık oldu. Rahatsızlık, daha iyi çalışma ve yaşama koşulları, siyasî reformların hızlandırılması ve hepsinden önemlisi iş güvenliği için, 100.000 işçinin greve gitmesiyle Sibiryadaki Kuznyetsk havzasında başladı. Hükümetin madencilere bazı vaadlerde bulunması ve imtiyazlar tanı-

MADENCİLİK BÜLTENİ 20

ması sonucunda, havzaya iş barışı avdet etti; ancak, bunun kalıcı mı yoksa geçici mi olduğunu zaman gösterecek. Donbas'tan gelen haberlerde madencilerin şikayetlerinde pek haksız olmadıklarını ortaya koyuyor ve Varaşilovgrad bölgesinde, yılın ilk yarısında plan hedeflerine ulaşan hiçbir ocağın bulunmayışı, rahatsızlığın göstergesi olarak ileri sürülüyor. Yılbaşından itibaren, havzadaki kömür işletmelerine malî özerklik tanınmış ve 22 ayrı ocak bu imtiyazı kullanmaya başlamıştı. Yer yer ocak yangını haberleri de alınan havzadan çıkartılan kömürün, demiryollarındaki boş vagon yoksunluğu nedeniyle, tüketim yerlerine ulaştırılmadığı ve bu yüzden ocakbaşlarında stok tepeleri oluştuğu bildiriliyor. Bu olumsuzluğun ortadan kaldırılması için, Moskova'daki kitle iletişim araçları, sürekli olarak, demiryolları yetkililerine müdahale edilmesi gereğine değiniyor ve aksi halde maden işletmelerinin 1990 plan hedeflerinin çok gerisine düşeceğine işaret ediyorlar.

ŞİLİ

- Santiago'nun 300 km kadar kuzeyinde ve 3.000 m'lik yükseltide bulunan Los Pelambres porfirik bakır yatağının işletilebilmesi için, 2,8 M\$'lık yatırım yapmayı üstlenen İngiltere'nin Midland bankası ile Antafagosta Holding'in bir yan kuruluşu olan Anaconda Chile arasında anlaşma sağlandı. Yeraltı işletmesiyle çıkartılacak cevherin işleneceği tesisin, 20.000 t/yıl Cu içerikli konsantre üretecek kapasitede kurulacağı ve 20 yıldan uzun bir süre çalışacak tesisteki birim işletme giderlerinin 1.10 \$/kg'in altında kalacağı tahmin ediliyor.
- La Coipa madenindeki hazırlıkların ikinci safhasını oluşturan 16.500 t/gün kapasiteli tesisin inşaatı için, Placer Dome ve Consolidated TVX Mining 248 M\$'lık yatırıma girişti. Projenin birinci safhasındaki 1.100 t/günlük tesisin tamamlanarak devreye alındığı, büyük tesisin ise 1991'de faaliyete geçeceği bildiriliyor ve ilk iki yıl içinde 6.220 kg/yıl Au ve 498 t/yıl Ag, 13 yıllık işletme ömrü boyunca da 651 Au ve 4.4501 Ag üretilmesi bekleniyor.
- Shell Chile, Westerfield Minerals ve City Bank ortak girişimiye alınan Choquelimpie altın-gümüş madeninde, 5.000 t/günlük kapasiteyle işletmeyle cevher çıkartılarak yığma liç yöntemiyle işlendiği ve kombine Au eşdeğeri olarak 3 t/yıl'lık kapasiteyle üretimin başlatıldığı açıklandı. Düşük tenörlü cevher stoklarının da işlenebilmesi için, liç yığınlarının genişletilmesi ve kapasitenin 6.000 t/gün'e çıkartılması tasarlanıyor.

ÜRDÜN

1982'de endüstriyel ölçekte işletmeye geçen Arab

Potash Co.'nun 1988'de ilk defa kâra geçtiği açıklandı. 1988'de nominal kapasitesini %9 aşarak KCl üretimini 1,31 Mt'a çıkartan kurumun, rafineri tesisinde tadilata girişerek, üretimi 1,4 Mt'a çıkartmayı planladığı bildiriliyor.

YUGOSLAVYA

Toplam rezervi 50 Mt olaraktahmin edilen Prijepolje havzasındaki 25 ayrı bakır yatağından birinde yürütülen etütler, tahminen %2 Cu tenörlü 3 Mt'luk görünür rezerv bulduğunu ortaya koydu. Sahadaki aramaları yürüten Slobodan Penezic - Krcun kurumunun, tahmini tutarı 6 M\$ olan bir yatırım yapılarak Cadinje yatağında bir ocak açılması, flotasyon tesisi kurulması ve gereken diğer işler için detaylı bir teklif hazırladığı açıklanıyor ve rezervlerin 20 yıl boyunca işletilmesi bekleniyor.

ZİMBABVE

Ülkenin hükümeti ile Union Carbide ve Zimbabve alloys ortak girişiminin yönlendirdiği proje kapsamında Great Dyk formasyonunun kuzey kesimlerinde bulunan Mutorashanğa sahasındaki ince kromit damarlarının mekanize yöntemlerle işletilmesi için, daha ucuz bir yeraltı işletme yönteminin geliştirilmesi hedefleniyor. Toplam rezervi 500 Mt kadar olan ince kromit damarlarının mekanize yöntemlerle işletilmesiyle ilgili bir fizibilite etüdü yürütülmesiyle, projenin ilk safhası bir yıl içinde başlatılmış olacak ve ferrokrom ürünlerinin rekabetini köstekleyen yüksek madencilik maliyetlerinin düşürülmesini öngören projenin temel amacına ulaşılacaktır. İnce kromit damarları dünyada yalnız Zimbabve'de işletiliyor ve bu işletmelerdeki verimin artırılması için kesici makinelerle kazıya geçilmesi, yüksek basınçlı su jetlerinin kullanılması ve hatta karotlu sondajlarla istihraç yapılması için ilginç alternatif yeraltı yöntemleri öneriliyor. Bu çözüm önerilerini görüşmek ve değerlendirmek için oluşturulan teknik komitenin aldığı karar doğrultusunda, Atlas Copco - Eikhoff ET - 110 - Q tipi makinayı ikmal ederek, damar içinde bacalar açılması en uygun yöntem olarak tercih edildi. Great Dyke formasyonunun kuzey kesimlerindeki kromit rezervlerinin kurtarılması için ucuz işletme yöntemlerinin araştırılması yönünde, daha önceden de birtakım denemeler yürütülmüş; ama hepsinin başarısız kalışı sonucunda, sahalar terk edilmiş ve madencilik şirketleri formasyonun orta ve güney kesimlerine göç etmek zorunda kalmıştı.

(*) Bu bölümde verilen haberler International Mining Dergisi'nin 1989 Ekim sayısından derlenmiştir.

PİYASA HABERLERİ

Madenlerdeki Kurşun Üretimi, Çok Az Da Olsa, Son Üç Yıldır Sürekli Azalıyor (1)

Pazar ekonomisi ülkelerindeki maden kaynaklı kurşun üretimi 1989'da %1,2 oranında azalarak bir önceki yıl boyunca gözlenen eğilimini sürdürdü. Ancak, hurdalardan üretilen kurşun miktarındaki artışın 1988'deki %1'lik düzeyinden %49'a kadar tırmanması, madenlerdeki açığı dengeleyerek, toplam dünya kurşun üretiminde %0,3'lük bir artışa yol açtı; rafine kurşun tüketimi ise %2,1 oranında artarak 4,4 Mt'a ulaştı.

Piyasa araştırmalarına göre, dünya kurşun tüketimi, üretimi 34.000 t aştı ve planlı ekonomi ülkelerine ihraç edilen miktar da 60.000 t'a ulaştı. Üreticilerin ve LMB'nin mevcut stoklarını ellerinden çıkartmasıyla dengelemek istenen bu hareketlenme, 1988'deki yıllık ortalaması 368 £/t olan LMB'ndeki kurşun fiyatlarının 1989'da 413 £/t'a çıkmasına ve üç ay vadeli fiyatların yıllık ortalamalarının ise, daha dik bir tırmanışa geçerek, 359'dan 470 £/t'a yükselmesine yol açtı. ABD'ndeki üreticilerin fiyatları ise, daha da katlanarak, 1988'deki 0.82 \$/kg'lık düzeyinden 1.97 \$/kg'a sıçradı.

Pazar ülkelerindeki madenlerden sağlanan kurşun üretimi, 1988'deki düzeyinden 27.000 t aşağı inerek 2,3 Mt'a düştü. Bunun nedeni Kanada ile Avrupa'daki kesintilerden kaynaklanıyor. 1988'de ortaya çıkan eğilimi

sürdürerek 92.000 t'luk bir alçalmayla 227.000 t'a kadar düşen Kanada'daki üretim kesintisi, bazı işletmelerdeki üretimin tam kapasitede tutulmasında karşılaşılan çeşitli güçlüklerden kaynaklanıyor. Avrupa'daki azalma eğilimi ise 1985'den bu yana sürüyor ve sonuç olarak 28.000 t'luk bir kesintiyle üretimin 353.000 t'a kadar düşmesine yol açıyor.

Madenlerdeki kesintilerden kaynaklanan üretim düşüklüğü, ABD'ndeki bazı yeni

madenlerin işletmeye alınması ve kapanan bazı ocakların yeniden açılması, Avustralya'daki bazı tevsiyat yatırımlarının gerçekleşmesi ve Peru'daki üretimin %30 artması • sonucunda, bir ölçüye kadar da olsa, dengelenmiş oldu.

Kurşunun bugüne kadar arz edildiği kullanım alanlarında önemli bir değişme beklenmiyor ve bu da toplamın %60'mdan fazlasını tüketen ve giderek artan akü imalatının, kurşun talebine hakim olmasından kaynaklanıyor. Akü'yü izleyen ikinci büyük pazar konumundaki kimyasal madde ve pigment imalatı ise kurşun tüketiminin sadece %13'lük bir bölümünü yükleniyor ve çok çeşitli alt işkollarını kapsıyor.

Çinko Tüketimindeki Anî Dalgalanma Sönümleniyor (1)

Pazar ekonomisi ülkelerde ortaya çıkan ve 1986-88 arasında neredeyse %8'e erişen çinko tüketimindeki patlama, 1989'da sükûna kavuşarak 5,24 Mt düzeyinde dengeye geldi. 5,23 Mt'luk metal üretimi de bir önceki yıla yakın miktarda gerçekleşti; ancak, madenlerdeki üretim biraz alçalarak 5,09 Mt'a indi.

Madenlerdeki üretim düşüklüğünün nedeni belli başlı çeşitli üreticilerin ve çinko sahalarının zıt eğilimlerini yansıtıyor. Örneğin, Avrupa'da bazı ocaklar kapanıyor ve rezervleri gitgide tükenen bazı ocaklarda da tenörler düşüyor; Kanada'nın bazı ocaklarındaki faaliyet bütün bir yıl boyu durdurularak konsantre stoklarından sevkiyat yapılı-

yor; Avustralya ve Peru'da ise, mevcut bazı işletmelerin tevsiyatı ve yeni bazı işletmelerin devreye alınması sonucunda, yukarıda anılan gelişmelerin tam tersine, rekor denilecek düzeyde üretim artışları kaydediliyor. Bütün bunlara ek olarak, ABD'nin Alaska eyaletinde bulunan Red Dog maden yatağı son derece önemli bir gelişme olarak gösteriliyor; zira 1989 sonunda yatırımları tamamlanan ve 1990 ortalarında konsantre sevkiyatına başlayacak olan bu işletmenin, tam kapasitede çalıştırılması halinde, 325.000 t metal içerikli yıllık konsantre üretimiyle dünyanın en büyük çinko madeni olması ve ABD'nin mevcut üretimini ikiye katlaması bekleniyor.

MADENCİLİK BÜLTENİ 22

Piyasanın talep cephesinden konuya baktığımızda ise, alüminyum ile bakırın ardından, dünyada en çok kullanılan üçüncü demirdışı metal olan çinkonun en büyük kullanım alanında %40'dan fazla bir tüketim payı olan galvaniz işkolunun yer aldığını görüyoruz. Bunun ardından, pirinç imalatı ile dökümcülük ikinci sırayı alıyor ve geri kalan %20-25'lik payla haddelemiş çinko mamulleri ile çinko oksit de onları izliyor.

1989'da yıl boyu süren çinko tüketimindeki durgunluk, ilk bakışta şaşırtıcı gibi görünüyorsa da 1987'deki %3'lük ve 1988'deki %4,5'lük artışların bir rekor olduğunu unutmamak ve pazar ülkelerinde-

ki yıllık tüketim miktarının 1982'de düştüğü 4,23 Mt'luk "çukur"un içinden, ara vermeksizin tırmanarak, 1 Mt'luk (ya da %24'lük) bir artışla 5,24 Mt'a çıktığını da hatırlamak gerekiyor. Amlan artışın büyük bir bölümü gelişmekte ve sanayileşmekte olan ülkeler (özellikle Güneydoğu Asya'dakiler) tarafından söğürülüyor ve bu ülkelerin dünya tüketimindeki payları da 70'li yılların başındaki %10'luk düzeyden %25'e yükseliyor.

Dünya ekonomisi ile sanayideki büyüme hızının 1990'da azalması muhtemel gibi görünüyor. Bu gelişimin çinko madenciliğine ne ölçüde yansıtacağı ise, büyük ölçüde, inşaat ve otomotiv gibi önder

durumundaki sektörlerin canlılığına bağlanıyor. Özellikle Kuzey Amerika'nın madenlerinden doğabilecek muhtemel aksamalar da bir diğer hayatî faktör olarak gösteriliyor. Özetle, stok düzeyleri hâlâ alçak olduğu için, ana üretici ülkelerdeki önemli bir üretim kaybının, kaçınılmaz olarak, çinko fiyatları üzerindeki baskıyı da hafifletmesi bekleniyor ve birçok tüketim alanında kullanılabilir alternatif maddelerin rekabeti geçerli olduğu sürece, aşırı fiyat artışlarının, çinkoya ikame üretimi yönündeki endüstriyel araştırma ve geliştirmeleri hızlandırmasından korkuluyor.

Bloklararası 1989 Enerji Ticareti (2)

\ İhracatçılar	SSCB					Polonya	Çekoslavakya		Romanya	Doğu Avrupa Toplamı			
	Katı Yakıt	Akar Yakıt	Doğal Gaz	Elektrik Enerjisi	Toplam Enerji	Katı Yakıt	Katı Yakıt	Elektrik Enerjisi	Akar Yakıt	Katı Yakıt	Akar Yakıt	Elektrik Enerjisi	Toplam Enerji
İthalatçılar	N.	10 ⁶ tpe	10 ⁶ tpe	PJ	TWh	10 ⁶ tpe	10 ⁶ tpe	TWh	10 ⁶ tpe	10 ⁶ tpe	10 ⁶ tpe	TWh	10 ⁶ tpe
Avusturya	0,62	0,61	152,5	-	4,69	1,59	0,96	2,96	0,03	2,55	1,85	3,15	4,35
Belçika	0,07	4,69	-	-	4,74	0,37	-	-	-	0,37	0,09	-	0,35
Finlandiya	2,34	11,37	88,6	4,80	16,21	2,02	-	-	-	2,02	0,01	-	1,42
Fransa	0,64	8,20	325,2	-	16,51	0,33	-	-	0,89	0,33	0,98	-	1,21
F.Almanya C	0,34	10,55	691,7	-	27,31	1,45	1,14	-	-	3,43	5,00	0,16	7,45
Yunanistan	0,12	2,42	-	-	2,51	-	-	-	0,92	-	1,83	0,67	1,98
İtalya	0,41	14,86	438,2	-	25,61	0,69	-	-	4,21	0,69	4,31	-	4,79
Hollanda	0,25	8,96	-	-	9,13	0,68	-	-	0,18	0,68	0,56	-	1,05
İspanya	0,24	6,16	-	-	6,33	0,12	-	-	0,31	0,12	0,35	-	0,44
İsveç	0,39	3,03	-	-	3,39	0,79	0,01	-	-	0,80	0,48	-	1,05
Türkiye	0,05	1,17	103,9	0,56	3,81	-	-	-	-	-	-	-	-
İngiltere	0,15	5,19	-	-	5,29	0,85	-	-	0,18	0,85	0,18	-	0,78
ABD	-	2,36	-	-	2,36	-	-	-	1,14	-	1,49	-	1,49
Yugoslavya	2,35	5,10	162,2	-	10,63	0,08	0,09	-	-	0,17	-	1,27	0,41
Toplam	7,97	84,67	1962,3	5,36	138,52	8,97	2,20	2,96	7,86	12,01	17,13	5,25	26,77
Batı Avrupa ve Kuzey Amerika'nın İthalatı	8,66	86,73	1962,3	5,36	142,91	10,19	2,20	2,96	7,94	13,24	18,48	5,25	28,98
İhracatçıların % Olarak Toplam içindeki Payları	40	82	100	51	83	47	10	28	8	60	18	49	17

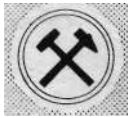
1 tpe : 1 t petrol eşdeğeri
 1 tke : 1 t kömür eşdeğeri
 1 tpe : 1,42 tke
 1 tpe : 41,86 10¹² TJ
 1 tpe : 4,47 GWh
 1 PJ : 10⁵J

(1) Mining Journal'ın 1990 Temmuz sayısında derlenmiştir.

(2) BM Avrupa Ekonomik Komisyonu basın bülteninden derlenmiştir.

ODAMIZ ŞUBE VE TEMSİLCİLİKLERİ

Enver KARAÇAM Tel: (9-381) 11355	TMMOB Maden Mühendisleri Odası Zonguldak Şubesi Başkanı Liman Cad. No: 9 ZONGULDAK	Şükrü KUMBASAR Tel : (9-36) 160513/233	Samsun Temsilcisi DSİ 7/6 Sondaj Şube Müdürlüğü Tekkeköy-S AMSUN
Tayfun MATER Tel: (9-1) 144 83 55	İstanbul Temsilcisi İstiklâl Cad. No:471 Kat:1 Beyoğlu-İSTANBUL	Yavuz Selim İNCİ Tel: (9-5521) 2320/238	Soma Bölge Temsilcisi TKİ Ege Linyitleri İşletmesi Müessesesi Müdürlüğü Soma-MANISA
Naki YILDIRIM Tel: (9-6111) 3670-3677	TKİ Güney Ege Linyitleri İşletmesi Temsilcisi MUĞLA	Sabahattin OZTAŞ Tel: (9-71) 191828	Adana Bölge Temsilcisi Turhan Cemal Beriker Bulvarı Kalaoğlu İşhanı Kat:5 ADANA
Yavuz YiğİTER Tel: (9-2378) 1196	Gediz Bölgesi Temsilcisi Çoban Maden İşletmesi Gediz- KÜTAHYA	Emin ACAR Tel : (9-871) 30450-35239	Urfa Temsilcisi Urfa İşhanı Kat:2 No: 217 URFA
Yasin KAVRUT Tel: (9-231) 13013	TKİ Seyitömer Linyit İşletmesi Müessesesi Temsilcisi Seyitömer/KÜTAHYA	Ali EDEM Tel:i9-%21)32794	Denizli Temsilcisi Izmirlıoğlu İşhanı Kat:1 No:5 Bayrarmyeri-DENİZLİ
Tuğyan AHISKA Tel: (9-239) 11007	TKİ Garp Linyitleri İşletmesi Müessesesi Temsilcisi Tavşanlı-KÜTAHYA	Necmi ERGİN Tel: (9-1966) 2001	Çanakale Temsilcisi MLİ Çan Bölge Müdürlüğü Çan-ÇANAKKALE
Levent ŞENFILO Tel: (9-4586) 1006	TKİ Orta Anadolu Linyitleri İşletmesi Müessesesi Temsilcisi Çayırhan-ANKARA	Mustafa ÜNAL Tel: 9-8895/6260-69	İskenderun Temsilcisi TDÇİ İSDEMİR Hammaddeler Müd. İskenderun-HATAY
Mesut TORAMAN Tel: (9-24) 431560	Bursa Temsilcisi TKİ MLİ Müessesesi Organize Sanayi Bölgesi BURSA	Ercan KESTEL Tel: (9-22) 130373	Eskişehir Temsilcisi Yelkovan İşhanı Kat:3 No: 151 ESKİŞEHİR
Ömer ARASLI Tel: (9-51) 658748	İzmir Temsilcisi 27 Mayıs Mah. 2810 Sok. No:26 Çınarlı-İZMİR	Doğın ÖZUSLU Tel : (9-661) 30016-40333	Balıkesir Temsilcisi Eczacıbaşı Endüstriyel Hammaddeler San. ve Tic. A.Ş. Vakıf İşhanı A. Blok No:204/2 BALIKESİR

**TMMOB
MÂDEN MÜHENDİSLERİ ODASI**

**SAYIN ÜYELİZ;
DAHA GÜÇLÜ BİR TMMOB,
ETKİN BİR MÂDEN MÜHENDİSLERİ
ODASI İÇİN ADRESİNİZİ
GÜNCELLEŞTİRİP
AİDATLARINIZI ÖDEYİNİZ!..**

Yönetim Kurulu

Sayın Üyemiz
Odamız 32. Genel Kurulu'ndâ alınan karar uyarınca; 1991 yılı üyelik ödentileri 8.000. TL/ay olarak belirlenmiştir. Üyelerimizin üyelik ödentilerini 'ait oldukları yıl içerisinde ödemeleri gerekmektedir.

Yönetim Kurulu

BASINDA ZONGULDAK GREVİ

Zonguldak grevi bir ayı doldurdu
14 Ocak 1980 Cumartesi
14 Ocak 1980 Cumartesi

Madenci grevi ses getiriyor
İŞCİLERİN SESİ
ÜRETEN BİZİ YÖNETEN DE BİZ OLACAKIZ

Zonguldak Maden İşçilerinden Yükselen Ses "ATTYONNN... GELİYAAA..."

İşçi, 1000 otobüs Çankaya'ya çıkacak
Grevçilerin Ankara seferi
DGM'den, Türk İş'e
"OCAK YAPISI"

MADEN GRUPLARI
Boş tenere ile yürüdü

Zonguldak, milli enkaz haline dö
Maden ve bütçe

Meydanlar, kadın ve çocukların

Madenciler Özal'ın gezisi iptal edildi
Çankaya'ya ya
Cumhurbaşkanı

MÜSÜ ALATON'LA BAY ARDIÇ KUŞU

Zonguldak, maden grevine dar geliyor

Zonguldak maden işçileri 4 ocak günü Ankara'ya yürüyüp saat 16.00'da Çankaya'ya
SÜKRAN RETENÇİ
ZONGULDAK... Maden işçileri Ankara'ya yürüyüp saat 16.00'da Çankaya'ya...

ZONGULDAK GREVİNDE KAMUOYUNDA TARTIŞMAYA NEDEN OLAN MEVCUT ÜCRET İŞVEREN TEKLİFİ VE GENEL MADEN İŞÇİLERİ SENDİKASININ TALEPLERİ ^{C)}

1.7.1990 - 31.12.1990

1.1.1991 - 30.6.1991

Yerüstü mevcut ücret		Yerüstü ilk 6 ay sen. talebi		Yerüstü ilk 6 ay işveren teklifi		Yerüstü ilk 2. altı ay sen. tal.		Yerüstü 2. altı ay işveren tek.	
Gündelik	540.000 TL/ay	Gündelik	2.955.000 TL/ay	Ğöndeik;-;^!!;	800.000 TL/ay	Gündelik	4.350.000 TL/ay	Gündelik	1,105.000 TL/ay
İaa Mianrnç	3.000	Kıdem zammı	126.000	Kıdem zammı	60.000	Kıdem zammı	126.000	Kıdem zammı	60.000
	27.000	İaşe bedeli	300.000	İaşe bedeli	60.000	İaşe bedeli	300.000	İaşebedefi	60.000
Sosyal yardım	i 94;Ö00'	Sosyal yardım	350.000	Sosyal yardtm	100.000	Sosyal yardım	350.000	Sosyal yardım	100.000
AYLIK TOPLAM		AYLIK TOPLAM	3.731.000	AYUK TOPLAM	1.020.000	AYUK TOPLAM	5.126.000	AYLIK TOPLAM	1.325.000
KESİNTİ TOP.	257.171	KESİNTİ TOP.	1.490.879	KESİNTİ TOP.	403.574	KESİNTİ TOP.	2.086.404	KESİNTİ TOP.	533.779
NET ELE GEÇEN	406.829 TL/ay	NET İSTİHKAK	2.240.121 TL/ay	NET İSTİHKAK	61.6426 TL/ay	NET İSTİHKAK	3.039.596 TL/ay	NET İSTİHKAK	791.221 TUay
Yeraltı mevcut ücret		Yeraltı ilk 6 ay sen. talebi		Yeraltı işveren teklifi Bk 6 ay		Yeraltı 2. altı ay sen. talebi		Yeraltı 2. altı ay işveren tek,	
Gündelik	540.000 TL/ay	Gündelik	2.955.000 TL/ay	Gündelik	784.400 TL/ay	Gündelik	4.350.000 TL/ay	GündeHk	1.089.400 TL/ay
Kıdem zammı	3.000::	Kıdem zammı	126.000	Kıdem zammı	60.000	Kıdem zammı	126.000	Kıdem zammı	60.000
İaşe bedeli Y'M	27.000	İaşe bedeli,	300.000	İaşe bedeli	.60*000 :	İaşe bedeli	300.000	İaşe bedeli	60.000
Sosyal yardım	94.000	Kuru katkı	130.000	Kum katkı	15.600	Kuru katkı	130.000	.Kum katkı	15.600
Kum katkı	7.800 ::	Sosyal yardım	350.000	Sosyal yardım	100.000	Sosyal yardım	350.000	Sosyal yardım	100.000
AYLIK TOPLAM	671.800	AYLIK TOPUM	3,861.000	AYUK TOPLAM	1.020.000	AYLIK TOPLAM	5.256.000	AYUK TOPLAM	1.325.000
KESİNTİ TOP.	119441:	KESİNTİ TOP.	679.384	KESİNTİLER :	184.899	KESİNTİ TOP	980.114	KESİNTİ TOP.	249.542
NET ELE GEÇEN	552359 TL/ay	NET İSTİHKAK	3.181.616 TUay	NET İSTİHKAK	835.101 TL/ay	NET İSTİHKAK	4.275.886 TL/ay	NET İSTİHKAK	1.075.458 TL/ay

(*), GENEL MADEN-İŞ GAZETESİ 16 ARALIK 1990 TARİHLİ SAYISINDAN ALINMIŞTIR.

- * ÇIPLAK GÜNDELİK ÜCRET
- * GİYDİRİLMİŞ GÜNDELİK ÜCRET

GÜNLÜK BRÜT YÖVMİYE

günlük yevmiye + kıdem zammı + sanat ağırlık zammı + %5 SSK zammı + ilave tediye farkı + yan kademe zammı + terfi zammı + mesuliyet zammı + tahlisiyecük ücreti + fazla çalışma ücreti + kazmacı usta ücreti + gece çalışma zammı + pirim + olağanüstü hal primi + ikramiyeler + izin harçlığı + işaşe bedeli + dikiş ücreti + sabun yardımı + aydınlatma yardımı + aile yardımı + çocuk yardımı + sosyal yardım + evlenme yardımı + doğum yardımı + ölüm yardımı + tahsil yardımı + yakımlık kömür + harcırah + mali sorumluluk tazminatı + hastalık yardımı + eğitim yardımı + ek zam toplamının, fiili çalışılan gün sayısına bölümünden elde edilen ücrettir.

YORUMSUZ

"Ben yalnız
barışsever değil, bir
barış savaşçısıyım.
İnsanlar savaşa savaş
açmadıkları sürece
hiç bir şey savaşları
ortadan
kaldırmayacaktır.
Büyük ülkelerin
mücadelesi, önce
küçük ama yürekli
bir azınlıkça
başlatılır. Barış gibi
inandığımız bir dava
uğruna ölmek, savaş
gibi inanmadığımız
bir şey uğruna acı
çekmekten daha iyi
değil midir? Her
savaş, insanlığın
ilerlemesini
engelleyen
kötülükler zincirine
bir halka daha ekler,
ama savaşa
başkaldıran bir avuç
insan genel
protestonun sozcusu
olabilir. Halk
yığınları asla savaş
düşkünü değillerdir,
yeter ki propaganda
ile zehirlenmiş
olmasınlar."

Albert EINSTEIN

ORTADOĞU KRİZİ SÜRECİNDE ZONGULDAK GREVİ

"İspanyollar, Eldorado'yu (altın ülkesi) bulmak için Amerika'ya çıktıklarında öyle çok altınla karşılaştılar ki, bütün yerli uygarlıkları yok ettiler. Tanık bırakmamak için. Çünkü tanrı görmemişti altını yediklerini, Delilik o zamandan başlar, bugün saygın bir hastalıktır. Saçmayı yalnız deliler bilir. Daha önemlisi, Amerikalı yerlilerin, beyazlardaki şaşkınlığı anlamamalarıdır. Bunca altın düşkünlüğüne bir anlam verememişlerdi. Altın onlar için, ölüleriydi? (İlk kıyamet o zaman oldu).

Melih Cevdet ANDAY
Ölümüzük Ardında Gilgamiş

Uzun Mehmet diye biri hiçbir zaman olmadı. Bir mit olarak yaratıldı, halka sunuldu. Hayal ürünü bir "halk kahramanı" olmasına karşın ustaca uydurulmuş öyküsünü halk sevdi ve benimsedi.

Halkın Uzun Mehmet mitini benimsemesinin nedeni, hiç kuşkusuz onun yürekler acısı öyküsünden kaynaklanır. Bilindiği gibi, Uzun Mehmet, uydurulmuş öyküsünde trajik bir sonla yaşamını yitirir: Katledilir! Uzun Mehmet'in karısı bu trajediyi olağanüstü bir duyarlılıkla şöyle dile getirir: "Bu maden bizi mahvetti!..."

Miti uyduran egemen güçlerin Uzun Mehmet'e "reva" gördükleri bu trajik son, bilinçli seçilmişti. Halk kahramanlarının çıkışları belki engellenemezdi, ama katledilmeleri kaçınılmazdı. Çünkü, bulan bulgusuna, yaratan yaratısına ve üreten ürettiği ürüne yabancılaşmış, yabancılaşmak zorundaydı, bu da kaçınılmazdı. Uzun Mehmet'in trajik sonu bu yabancılaşmanın en doruğuydu. Kısacası; Uzun Mehmet, kömürü bulduğu için katledilmişti.

İlk kazıdan günümüze 150 yıl geçti. Bu, üçü Osmanlı, üçü de Cumhuriyet Dönemi'nden olmak üzere altı kuşak Uzun Mehmet demektir. Bu altı kuşak boyunca Uzun Mehmetler'in yabancılaşma gerçeklikleri öz bakımından hep aynı kaldı. Kömürü kazın Uzun Mehmetler ürettikleri kömüre, yani kendi

emek ürünlerine sahip olamadılar. Yüzlercesi göçükte, grizuda, su baskınında öldü; binlercesi sakat kaldı ve onbinlercesi de yüzde bilmem kaç oranlarda "malulen" emekli oldu.

Son kuşak grevci Uzun Mehmet, bugün sınıfsal genetiğinde bir mutasyonu yaşamaktadır. Bu, bir uykudan uyanış, kuşaktan kuşağa süre gelen trajik yaşamdan sıyrılma çabasıdır. Uysal "kıvrıkcık" genler diyalektik bir dönüşümle düzelmekte ve canlanmaktadır.

Kömüre gereksinim duydukları dönemde uzun Mehmet mitini yaratan egemen güçler bugün bu miti yine kendi elleriyle öldürmek istemektedirler. Onyıllardır sermayenin organik bileşimini arttırıcı radikal girişimlerde bulunmayan, Havza'yı emek-yoğun bir üretim yapısına mahkûm eden egemen güçler için artık Zonguldak "irrasyonel"dir. Bu nedenle, Zonguldak ya radikal bir dönüşüme uğratılmalı - eğer bu mümkün olmazsa - ya da tümünden kapatılmalıdır. Teacher'i 1983 - 1989 döneminde İngiltere'nin National Coal Board (NCB) kurumu için uyguladığı strateji, Özal'ın da uygulamayı tasarladığı stratejidir. İngiliz maden işçilerinin büyük tepkisine yol açan ve uzun süreli etkin grevlerin yaşanmasına neden olan bu stratejinin Türkiye varyasyonu kısaca iki anabazlıkta toplanabilir:

- 1- TTK'nın sübvansiyonlara olan bağımlılığını ortadan kaldırmak ve
- 2- TTK'nın rekabet edebilir fiyatlarla piyasaya çıkabilmesini sağlamak,

NCB'nin uygulanan yeni strateji ile uğradığı radikal dönüşüm, Özal'ın da Zonguldak için öngördüğü radikal dönüşümdür. 1983'den 1989'a, altı yıllık dönemde NCB ocaklarının sayısı 191 'den 86'ya düşürülmüştür. Toplam 80 Ocak - verimsiz oldukları gerekçesiyle - kapatılırken, bazı ocaklar da birleştirilmiştir. Aynı dönem içinde, üretkenlik %70 oranında artarken, işletme maliyeti ise %28 oranında düşüş göstermiştir.

Bu pozitif dönüşümler, hiç kuşkusuz teknik, teknolojik ve reorganizasyonel önlemlerden çok, işgücünde yani işçi sayısında gerçekleştirilen %60 oranındaki indirimden kaynaklanmıştır. Altı yıllık dönem içinde işçi sayısı 202.000'den 82.000'e düşürülmüştür. Kısacası Özal'ın örnek aldığı NCB deneyi ve bu deneyin temellendirildiği strateji esas olarak kapitalist sistemde görülegelen klasik bir uygulamaya dayandırılmıştır: Tenkısat!

Özal, NCB deneyini uygulamada kararlıdır. Hedefine ulaşmak için kendince bir mücadele stratejisi çizmiş ve gerekli sınıfsal ve siyasal destekleri de sağlamış durumdadır. Ne var ki; Zonguldak Özal için salt bir ekonomik problem değil, aynı zamandasiyasal bir problemdir. Dahası, Zonguldak egemen güçler için ekonomik olmaktan çok temelde siyasal boyutludur. Maden işçilerinin grevi, yakın gelecekte yaşanması beklenen büyük grev dalgasının ilki, başlangıcıdır. Özal, ta'başından beri mücadele stratejisini uzlaşmazlık temeline dayandırmıştır. Toplu iş sözleşmesi görüşmelerinin izlediği evrim bu savımızın kanıtıdır. Strateji ustaca uygulanmakta, oyalama taktikleriyle zaman kazanılmakta; Zonguldak ve gündeme gelmesi beklenen büyük grev dalgası Ortadoğu krizine bağlanmaktadır. Öyle anlaşılıyor ki gerek maden işçilerinin ve gerekse de diğer işkollarındaki işçilerin eylemleri Ortadoğu krizi çerçevesinde çözümlenmeye çalışılacaktır. Sınıfsal ve siyasal destekleri almış bulunan Özal için sorun, artık bir zamanlama sorunudur Denklem savaşı koşullarında "hal" edilecektir!

Bu stratejiyi başarısızlığa uğratmak mümkün olabilir. Maden işçilerinin direnme gücü, akılcı bir strateji ile birleştirilebilirse savaş koşullarında dahi başarıya ulaşılabilir. Maden işçileri için kömür, onların ölüleridir. Zonguldak maden işçisi için trajedi, öteden beri bir yaşam biçimidir.

Murat Değirmencioğlu
Maden Y. Mühendisi

Zonguldak'ta Çalışan Mühendisler, Mimarlar ve Avukatlar Maden İşçilerinin Grevini Destekleme Yürüyüşü Yaptılar.

Zonguldak'ta çalışan mühendis ve mimar topluluğu Liman Cad.'ndeki Maden Mühendisleri Odası Lokali'nin önünde biraraya geldikten sonra, 5 Aralık 1990 günü saat 12 sularında, 30 Kasım'da başlayan maden işçilerinin grevlerini örgütlü ve aktif bir biçimde destekleyebilmek için, büyük bir katılımı düzenli sıralar halinde bir kortej oluşturarak yürüyüşe geçtiler. Büyük bir çoğunluğunu madencilerin oluşturduğu mühendisler ve mimarlar korteji, Gazipaşa Cad. boyunca yürüyüşü sessiz olarak sürdürdü; ancak, grevi örgütleyen sendikanın bulunduğu Okul Sokağına doğru kıvrıldıkları anda, ortalıkta sessizlik diye bir şey kalmadı. Görevlilerin "Mühendisler de yürüyor." duyurusunu işiten maden işçileri, amirlerinde aralarında görünce, çok kısa bir anlık tereddütün ardından öylesine büyük bir sevgi ve duygu seli içinde tezahürata başladılar ki slogan disiplini bir an için bozularak kimin ne dediği anlaşılmasın bir gök görüntüsü koptu ve biraz sonra da nümayiş coşkulu ve tempolu bir alkış tufanına dönüştü. Dayanışmanın ortaya koyduğu, çıkardığı kaynaşma öyle bir doruğa ulaştı ki mühendisler ve mimarlar, dörderli kol nizamında girdikleri madenci kitlesinin arasından, güçlükle birerli kol halinde sıyrılarak sendikanın merkez binasının kapısından içeri girebildiler.

Genel Başkan Şemsi Denizer ile diğer sendika yöneticilerine beraberlerinde taşıdıkları kırmızı karanfilleri veren mühendisler ve mimarlar, grevi sonuna kadar destekleyeceklerini tek tek beyan ettiler. Bu ziyaret, Gn.Bşk.'nin yerli ve yabancı muhabirlere verdiği - konunun anlam ve önemini belirten kısa bir basın açıklamasının ardından sona erdi. Merkez binasından çıkan mühendisler daha sonra aynı düzen ve disiplin içinde ve aynı güzergâhı izleyerek, yürüyüşünün başlangıç noktasına kadar döndüler ve orada dağıldılar. Bayan üyelerimizin başından sonuna çok büyük bir katılım oranıyla desteklemeleri gözlemciler açısından, çok

ilginç ve gurur verici bir gelişme olarak nitelendi.

Yürüyüşün üzerinden daha iki saat bile geçmeden, Üzümler Taşkömürü İşletmesi Müessesesi Müdürlüğü tarafından maden mühendisleri hakkında idarî soruşturma başlatıldı. "Yukarısı"nın direktifleri doğrultusunda yürütüldüğü idari yürütülen idarî soruşturmanın, Kozlu ve Karadon yetkililerince bültemizin hazırladığı güne değin başlatılmamış olması ise gözlemcilerin dikkatinden kaçmadı.

Mühendislerin yürüyüşlerinin yaklaşık bir saat kadar ardından, Zonguldak Barosu'na mensup avukatlar da şehir merkezinde bulunan Madenci Anıtı'na çelenk koyduktan sonra, pankartlarını açarak ve küpelerini giyinerek yürüyüşe geçtiler. Avukatların izniyle yürüyüşü, maden işçilerini desteklediklerini bildirmek için ziyaret ettikleri Genel Maden-İş'in merkez binasında son buldu.

Bültemizin grev öncesinde yayınlanan ve dağıtılan 9. sayısında: "Maden işçileri, tüttüğü halde söndürülmek istenen ocaklarımızı, ekmeğimizi, aşımızı ve işimizi korumak için mücadele ediyor... bu hareketlenmele-re, öncelikle Şubemizin örgütlülüğünü içinde, omuz vermemiz gerekir. Önümüzde kaçınılmaz gibi görünen toplumsal bir sınav var. Bu sınavda sağlayacağımız en ufak bir başarı bile... sendikal haklarımızın alınması yolunda atılacak bir adım olacaktır." denmişti. "Adım" öngörüldüğünden de uzun atıldığı gibi, bir başka şey daha oldu. Bir aydan bu yana, bütün ülkeye demokratik mücadele dersi veren madencilerin, 150 yıllık yalnızlığı ve suskunluğu yırtmaları sayesinde inisiye ve detone olan mühendisler ve mimarlar da - yine madencilerin öncülüğünde - on yıllık suskunluklarını yırtarak eyleme geçtiler. Sonuçta, "mühendis = işveren" teraneleriyle yıllardır şişirilen balon da maden işçilerinin gözü önünde, sabun köpüğü gibi patlayarak gibi bir lâhzada, söndü; gitti. Bu adım hiç de küçümsenecek bir "adım" değildir.

"Ekmek, Barış ve Demokrasi" ve tüm ülkenin aydınlık geleceği için, en öne bir fırlayan ama bir fırlayan ve direnen maden işçileri, bu satırlar okunduğu esnada daha zorlu direnişlerin içine atılacaklarını belirtmektedirler. Hatta, çok uzak bir ihtimal dahi olsa, ülkemizin üzerine çöken uğursuz savaş gölgesi bile madencilerin direnişiyle kovulabilecektir. Maden işçileri yalnız kendileri için değil tüm halkımızın insan gibi yaşaması, için mücadele etmektedir. Desteğimizi daha da tahkim ederek sürdürelim.

MADENCİLİK BÜLTENİ

TMMOB MADEN MÜHENDİSLERİ ODASI'ndan DUYURU

Serbest çalışarak Maden Mühendisliği Hizmetleri veren ÜYELERİMİZE 6235 (7303) sayılı TMM08 Yasası, ilgili tüzük ve yönetmelikler uyarınca, SERBEST MÜŞAVİRÜK-MÜHENDİSÜK HİZMETLERİ ve BÜRO TESCİL BELGESİ (SMMH) verâmesine 02:01.1991 tarihinden itibaren başlanacaktır.

Bu amaçla; kendi adına ya da bir kuruluştaki* şirkette çalışan maden mühendislerinin 02.01.1991 tarihinden itibaren SMMH Belgesi almaları gerekmektedir SMMH Belgesi almayan üyelerimizin hazırladıkları proje, rapor vb. 01 02.1991 tarihinden itibaren vize edilmeyecektir.

Üyelerimizin çalışmalarının aksamaması ve mağdur olmamaları için en kısa sürede Odamıza başvurarak bilgi edinmeleri gerekmektedir.

MADEN MÜHENDİSLERİNE ve MADENCİLERE DUYURULUR
TMMOB MADEN MÜHENDİSLERİ ODASI
Selanik Cad 19/3 Kızılay/ANKARA
Tel : 9 (4) 125 10 80 Fax; 9 <4) 117 52 90

MADENCİLİK Bülteni

TMMOB Maden Mühendisleri Odası Adına
Sahibi ve Sorumlu Yönetmeni: Alpaslan ERTÜRK
Yönetim Yeri: Selanik Cad. 19/3 Kızılay-ANKARA
Tlf: 12510 80-117 5290

* Ayda bir yayınlanır.
* Kaynak gösterilerek alına yapılabilir.
* Yazılardaki görüş ve düşünceler yazarlarına aittir. Odayı ve bülteni sorumlu kılmaz. Yazarlara ücret ödenmez.
Ofset Hazırlık: Denk Ajans, 231 71 74 (4 Hat)

Sayın Üyemiz,

Ayda bir yayınlamakta olduğumuz "Madencilik Bülteni"nin düzeni ve nitelikli biçimde çıkarılması sizlerin etkin desteğiyle olasıdır.

İnceleme, araştırma, derleme, haber, yorum vb. ürünlerinizle bültenimizi desteklemenizi bekliyoruz.

Katkı lannız bizlere yol gösterecek ve sektördeki tartışmaların doğru sonuçlara ulaşmasını sağlayacaktır.

Saygılarımızla.

Madencilik Bülteni